

Ἔφηβος

ΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΗΣ "ΣΥΝΤΡΟΦΙΑΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ
ΤΟΥ ΠΡΟΤΥΠΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ,,

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟ ΜΗΗΜΟΣΥΝΟ ΤΟΥ ΚΩΣΤΗ ΠΑΛΑΜΑ [Α. ΦΕΡΑΛΔΗΣ : Εισαγωγή.—Γ. ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ : Βιογραφία τοῦ Παλαμᾶ.— ΣΤΕΛΛΑ ΤΑΡΛΑΖΗ : Ὁ «Τάφος» τοῦ Παλαμᾶ (Μελέτη).— Λ. ΓΙΑΝΝΕΤΣΟΥ : Ὁ ρόλος τῆς Γυναίκας στό «Δωδεκάλογο τοῦ Γύφτου» (Μελέτη). — ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ : Ρόβου μοσκοβόλημα (ποίημα)]. — Κ.Λ. ΜΠΕΡΖΑΝ : Τόπο στά Νειάτα (ἄρθρο).—Μ. ΜΑΝΟΥΗΛΙΔΟΥ : Θάλασσα.— ΙΟΥΛΙΕΤΤΑ ΓΑΒΡΙΗΛ : Φαντασίες.— Π. ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΔΗΣ : Αἰσιοδοξία. — Κ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ : Οἱ μαθητικές κοινότητες. — ΣΑΜΗΣ ΚΑΣΣΟΥΤΟ : Ζαχαρία Παπαντωνίου «Ὅθων» (Κριτική). — Κ. ΣΚΑΛΙΟΡΑΣ : Ποθούλα.— ΓΟΕΤΤΕ : Βρυκόλακας (Μεταφρ. Σ. ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ).— «Η ΣΥΝΤΡΟΦΙΑ ΤΩΝ ΜΙΚΡΩΝ». — Κ. ΛΥΓΙΔΑΚΗΣ : Τό ταξίδι μου.— Σ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ : Τό καρδιοχτύπι τῶν διαγωνισμῶν. — Λ. ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ : Μιά ὥρα χωρίς καθηγητή.— Ε. ΔΛΟΥΤΗ : Ὁ Μεγάλος Ἀλέξανδρος.— ΜΕΤΑΞΥ ΜΑΣ : Ἡ ὑποδοχή τοῦ περιοδικοῦ μας.— Στό «Ἀσκληπιεῖον». — Οἱ πρωίνες ὄμιλεις.— Ἡ γιορτή τῶν τελειοφοίτων. — Τό Δημοτικό μας σχολεῖο. — Οἱ ἐμφανίσεις τῶν τάξεων.— Οἱ ἀριστεῖς μας. — Η ΣΥΝΤΡΟΦΙΑ ΤΩΝ ΜΙΚΡΩΝ. — Ἡ κίνηση τῆς Γ'. α. γυμνασίου. — Μιά ὥραία πρωτοβουλία.—

ΙΟΥΛΙΟΣ 1943

ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 2-3

Ἔφηβος

ΧΡΟΝΟΣ Α΄. ΙΟΥΛΙΟΣ 1943 ΑΡΙΘΜ. ΦΥΛΛΟΥ 2-3

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ ΤΟΥ ΚΩΣΤΗ ΠΑΛΑΜΑ

Ἡ «Συντροφία μας τιμώντας κι' αὐτή, σὰν ὅλους τὴ μνήμη τοῦ Παλαμᾶ, διοργάνωσε τὸ φιλολογικὸ μνημόσυνο του, σὰν ἐλάχιστο φόρο εὐλάβειας κι' εὐγνωμοσύνης γιὰ τὸν ἀθάνατο ψάλτη, τὸ μεγάλο Ἐθνικὸ ποιητὴ.

του (Μιχαήλ) και εγκαταστάθηκε στην Πάτρα όπου υπηρέτησε ως δικαστής. Στην Πάτρα ο Παλαμάς πρωτοπήγε σ' ένα σχολείο ιδιωτικό, στου Πορφυρόπουλου. Για τόν πρώτο του μάλιστα αυτό δάσκαλο διατηρούσε μιὰ καλή ἀνάμνηση.

«Όταν ἦταν 7 χρονῶν ὁ ποιητής, πέθανε ἡ μητέρα του καὶ μετὰ 40 ἡμέρες καὶ ὁ πατέρας του.

(Τὸ ἴδιο περίπου συνέβηκε μὲ τὸν ποιητὴ καὶ τὴ γυναῖκα του).

Τότε τὸν πῆραν οἱ συγγενεῖς του στοὺ Μεσσολόγγι. Περιγράφοντας ὁ ποιητὴς αὐτὸ τὸν ξεριζωμὸ του ἱστορεῖ ὅτι ἔφθασε στοὺ Μεσσολόγγι μ' ἕνα σκουλαρήκι κι' ἕνα βιβλίο.

Τὸ βιβλίο ἦταν ὁ Γεροστάθης. Τὸ Γεροστάθης τὸν ὀνομάζει τὸ πρῶτο συναπάντημα τῆς ζωῆς του, ποὺ ἔγινε ὁ πρῶτος καὶ ἐξέχαστος δάσκαλος τοῦ ὄρφανου.

«Ἀπὸ τὸ Γεροστάθης», λέει «πρωτοδέχτηκα λίγην ἱστορίαν τῆς πατρίδας μας, λίγο φῶς τ' οὐρανοῦ μας, λίγη ζέστα τῆς καλωσύνης του, λίγη ἠθικὴ τῆς διδασκαλίας του.

Ἐκεῖ πρωτοσυλλάβησα τὸ βιβλίο τοῦ κόσμου, τὴ συγκίνηση, τὴ μελαγχολία, τὸν ἐνθουσιασμό, κάθε τι ποὺ ξεχωρίζει τὸν ἄνθρωπο ἀπὸ τὰ γύρω του. Θὰ ἤμουν ὡς 7 χρονῶν παιδί».

Αὐτὸ δείχνει, ὅτι ὁ Παλαμάς εἶχε ἔμφυτη τὴν ἀγάπη πρὸς τὸ βιβλίο ποὺ διατήρησε σὲ ὅλη τὴν ζωὴ του ὅπως εἶναι γνωστὸ. Ἡ Ἀσάλευτη Ζωή, ἕνα ἀπὸ τὰ καλύτερα δημιουργήματά του, ἐπῆρε τὸν τίτλο αὐτὸ ἀπὸ τὸ γεγονός ὅτι ὁ ποιητὴς χωρὶς νὰ ἀπομακρυνθῆ ἀπὸ τὸ σπίτι του, μὲ τὴ φαντασία καὶ τὴ μελέτη μονάχα, τῶν βιβλίων, ἐταξίδεψε μέσα στοὺς

κόσμους τοὺς πραγματικοὺς καὶ τοὺς ὄνειρευτοὺς.

Ὅσο γιὰ τὸ ἄλλο πρᾶμα ποὺ εἶχε μαζί του, ἕνα σκουλαρήκι, αὐτὸ τοῦ τὸ εἶχε, λέει κρεμάσει στ' αὐτὴ ἡ μάνα του, ἀπὸ πρόληψη· σὰ φυλαχτό. Τῶχασε ἀργότερα σ' ἕναν καυγὰ μ' ἕνα δυνανότερο συμμαθητὴ του.

Ἐννιά χρονῶν ἔγραψε τὸ πρῶτο του ποίημα ποὺ χαρακτηρίζει φυσικὰ ὡς γελοῖο, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ ὡς τὸ μεγαλύτερο ἔργο του. «Μποροῦσα», λέει «νὰ φωνάζω σὰν τὸν Ἀρχιμήδη : Εὐρηκα ! Τί εἶχα βρῆ ; Τὸ πᾶν. Τὸ στίχο».

Οἱ ἀναμνήσεις ἀπ' τὰ μικρά του χρόνια ἦσαν ἄπειρες. Ἐξέχει ὁμως μιὰ (ποὺ καὶ ὁ ἴδιος τὴν ἐπιγράφει : Ἡ ζωηρότερή μου σχολικὴ ἐνθύμηση), ποὺ ἔχει κάποια ἰδιαίτερη σημασία, γιατί δείχνει ἀκόμα μιὰ φορὰ πῶς ὁ Παλαμάς εἶχε ἀπὸ μικρὸς δείξει ψυχὴ ποιητικὴ, καλλιτεχνικὴ.

Θὰ ἦταν ὡς ὀκτῶ χρονῶν. Ἱστορεῖ ὅτι μαθήτευσε σ' ἕνα ιδιωτικὸ σχολεῖο στοῦ Δραϊκῆ. Εἶχαν ἐξετάσεις καὶ ἦταν ἡ πρώτη του μαθητικὴ ἀπὸ τὸν κόσμο συγκίνηση. Οἱ ἐξετάσεις ἄρχισαν ἀπὸ τὴν ἀνάγνωση. Τὸ κείμενο ἦταν τοῦ χρυσόστομου. Ἄρχισαν νὰ διαβάζουν μὲ τὴ σειρά τὰ παιδάκια, παπαγαλίστηκα, μονότονα χωρὶς νόημα, χειρότερα κι' ἀπὸ τοὺς ψαλτάδες, ποὺ ἔχουν τούλάχι στον τὴ θρησκευτικὴ συγκίνηση.

«Ἦρθε» λέει, «τότε, καὶ ἡ δική μου σειρά. Οὔτε ξεφώνησα, οὔτε πνίχτηκα, οὔτε κανονάρχησα, οὔτε παπαγάλησα. Τὸ διάβασμά μου ἦταν ἀνάγνωση. Ἦσυχον φωνή, μὲ τοὺς κυματισμοὺς, ἀνάλογους πρὸς τὸ κείμενο, ποὺ τὸ ἀκολουθοῦσα ὄσο

του πολυλατρεμένου του άγοριού, του "Αλκη.

Κι' όπως σαν πνευματικός άνθρωπος μπόρεσε να συλλάβη τον πόνο σ' όλο του το νόημα, έτσι και μäs τον έδωσε ανάγλυφο μέσα απ' τους στίχους του. 'Αμέσως μετά το θάνατο του παιδιού του έχουμε στα χέρια μας την ποιητική του συλλογή «Τάφος». Μέσα στο όλιγοσέλιδο του το βιβλίο ο λυρισμός του ποιητή ξεχύνεται λεύτερος. Κάθε ένα από τα 24 αυτά λυρικά τραγούδια δεν είναι παρά κρυσταλλωμένο δάκρυ απ' την άσπείρευτη πηγή του πόνου του ποιητή. 'Ο ίδιος ο Παλαμάς φρόντισε να μäs εξηγήση πάνω σε ποιό μοτίβο έγραψε τα τραγούδια αυτά, με τον ποιητικό πρόλογο, που μäs έκανε να νοιώσουμε τη δυνατή του επιθυμία να κρατήση το παιδί του άθάνατο. Και πώς άλλοιως θα μπορούσε να παρηγορηθή ο ποιητής παρά με τη σκέψη πως ή ποίηση—που είναι τέχνη στην καθαυτή σημασία της—δεν καταλύεται από το χρόνο μά μένει άπείραχτη. 'Υψώνοντας λοιπόν στο παιδί του, μνήμη την ποίηση δεν κάνει τίποτα άλλο παρά να το κράτη ζωντανό, έξω από τόπο και χρόνο.

'Ο «Τάφος» είναι για τον ποιητή μιá αδιάκοπη πάλη της ψυχής. Αυτό το κύμα της έναλλαγής που απ' τη φιλοσοφική θεώρηση της ζωής πέφτει στον ανθρώπινο πόνο κυριαρχεί σ' όλα του τα ποιήματα. 'Αρχίζει με το «'Όταν εΐτανε στη ζωή» γεμάτο απ' την νοσταλγία του πατέρα για το παιδί όταν ζούσε. Το ξαναφέρνει πάλι ο ποιητής στη μνήμη του δμορφο, χαριτωμένο, και συλλογιέται με τι άγάπη το μεγάλωνε κáνον-

τας την παιδιάτικη ζωή του να πλημμυρίζη από χαρά.

*Ξέρω έν' άσπρολούλουδο,
'Ανθό χωρίς ψεγάδι,
Π' όλο χάϊδια χáιρεται
'Απ' την αύγη ως το βράδυ.*

Και συνεχίζει παρακαλώντας το να ξαναγυρίση στην ζωή όπως εΐτανε πριν, έλαφρώνοντας τις έγνοιες και τις φροντίδες της άχαρης ζωής του. Μά δεν άργεί να φύγη κι' από δω για να πέση σε μιάν όνειροπόληση της γαλήνης και της όμορφιάς που σκορπούσε στο σπίτι το παιδί του, με το ποίημα «Τάφος» και που άκέρια μäs δίνεται στην τέταρτη στροφή του.

*'Ησυχά και σιγαλά
Ζούσε από σέ το σπίτι,
'Όμορφιά τ' αύγερινού
Και φως του άποσπερίτη.*

Κι' ο ποιητής εκφράζει το παράπονό του, που μ' όλη την άπέραντη άγάπη του δεν μπόρεσε να το κρατήση στη ζωή, μά σύγχρονα δέ θέλει να πιστέψη πως είναι άληθινά χαμένο και ίκετεύει την ποίηση να το κρατήση άθάνατο με τους παρακάτω στίχους.

*'Ησυχά και σιγαλά
Και μ' όλα τα φιλιá μας,
Γύρισε προς τ' άγνωστο
Μέσ' απ' την άγκαλιά μας.*

*'Ησυχά και σιγαλά,
'Ω λόγε, ω σίχε, ω ρίμα,
Σπείρετε τ' άμάραντα
Στ' άπίστευτο το μνήμη!*

'Ακολουθεί ένα λυπητερό ξέσπασμα με το «μέσ' το μακροήμερο της άγωνίας κλινάρι» που είναι όλο το μαρτύριο του παιδιού του στο

ρηγορηθῆ οὔτε καί μ' αὐτό. "Ολο καί πιό πολύ βυθίζεται στήν ἀπελπισία, βλέποντας πώς οὔτε ἡ θύμηση τοῦ παιδιοῦ του, οὔτε κι' ἀγάπη πού εἶχε γι' αὐτό δέν τοῦ φτάνουν, καί θεωρεῖ τὸ παιδί του ὀριστικά πιά χαμένο. Καταλαβαίνει τὴ μονοτονία τῆς ζωῆς του καί λυπάται τὸν ἴδιο του τὸν ἑαυτὸ πού ἀπόμεινε τραγουδιστῆς τοῦ πόνου. Τὰ τρία του ποιήματα «Σπάραξε, κακὴ καρδιά», «ὦ τραγουδιοπλέχτη ἐσὺ» καί «Στὸ δροσάτο μνημα σου» δέν κάνουν τίποτα ἄλλο παρά νὰ ἐκφράζουμε τὴν ἀπεραντή αὐτῆ του θλίψη. Στὴν πονεμένη καρδιά τοῦ ποιητῆ ὁ θρῆνος ἀνακατώνεται συχνά μὲ ψευδαισθήσεις πού δίνουνε μιὰ προσωρινὴ γαλήνη στὸν πατέρα ὅπως στὸ «Σὲ θρηνοῦν τὰ ζωντανά, καί τ' ἄψυχα σὲ κλαῖνε» πού νομίζει πώς βλέπει τὸ παιδί του νὰ χτυπάη τὴν πόρτα τοῦ σπητιοῦ ζητῶντας νὰ τοῦ ἀνοίξουν. Ἐπὶ δὴ καί πέρα ὅμως ὁ θρῆνος του γίνεται ὄλο καί πιό σπαραχτικὸς γιὰ νὰ ξαναπέση στὴ φιλοσοφικὴ διάθεση πού ζητάει τὴ λύτρωση στὸ στοχασμὸ μὲ τὸ «Εἶστε ἀταίριαστα τὰ δυό, ἐσὺ κι' ἡ ἀνυπαρξία» καί τὸ «στερνὸ παράπονο». Κι' ὁ ποιητῆς φτάνει στὸ συμπέρασμα πώς οἱ θεωρίες ὄλων τῶν σοφῶν τῆς γῆς χάνουν κάθε τους ἀξία μπροστὰ στὸ θάνατο καί πώς μόνη ἀλήθεια εἶναι αὐτὸς ὁ χαλαστής.

*ᾠ βαθύλαλες φωνές,
ᾠ λόγια σοφὰ καὶ πλήθια,
Εἶν' ὁ Χάρος ὁ Θεός,
Κι' ὁ τάφος εἶν' ἡ ἀλήθεια !*

Δέν ἀργεῖ ὅμως νὰ φύγῃ κι' ἀπὸ δῶ καί νάρθη στήν πάλῃ τῶν δυὸ στοιχείων, τῆς ζωῆς καί τοῦ θανάτου, μὲ τὸ «Ἄκουσε βαρειόμοιρη» πού

τ' ἀπευθύνει στὴ μάννα, στὴ γεννήτρα τῆς ζωῆς.

Στὸν πόλεμο αὐτὸ τοῦ Ἔρωτα, πού εἶν' ἡ δύναμη τῆς ζωῆς, καί τοῦ Χάρου, πού εἶναι ἡ δύναμη τοῦ θανάτου νικαίει προσωρινὰ ὁ θάνατος

*Μάχονται τὰ δυὸ στοιχεῖα
Κι' ἀπ' τὸ πρῶτ' ὡς τὸ βράδν,
Τοῦτος μὲ τὸν Ὀλυμπον,
Ἐκεῖνος μὲ τὸν Ἄδη.*

*Μάχονται, καὶ νίκησεν
Ὁ Χάροντας ὁ γίγας
Πάει, σκοτώθηκε ὁ μικρός
Ὁ Ἔρωτας ὁ ρήγας !*

ἀλλὰ μένει ἡ ζωὴ πού εἶναι ἀστείρευτη, γιὰ τὸ ὅσοι κι' ἂν πεθάνουν, ἄλλοι θ' ἀναστηθοῦν στὴ θέση τους. Σὰ διανοητῆς παρηγοριέται, προσωρινὰ βέβαια, ὁ ποιητῆς γιὰ νὰ ξαναπέση πάλι στὸν ἀνθρώπινο πόνου. Βλέπει τώρα πιά καθαρὰ πώς οὔτε ἡ τέχνη του δέν μπορεῖ νὰ γλυτώσῃ τὸ παιδί του γιὰ τὴν μέσα τῆς τὸ νοιώθει σὰν πιό ἀπομακρυσμένο ἀπὸ αὐτόν, καί τελειώνει μὲ τὴν ἐπίκληση πρὸς τὸ παιδί του παρακαλῶντας το νὰ ξεπροβάλλῃ πάλι ὅπως ἦτανε στὴ ζωῆν.

*Ρίξε τὴν κορόνα σου,
Καὶ τὴν πορφύρα σκύσε,
Πρόβαλε ὅπως εἶσονα,
Κι' ὅπως γυρεύω νὰ εἶσαι,*

*Μὲ τ' ἀγνὸ κορμάκι σου,
Μὲ τὸ δικό σου βλέμμα...
Κάθε στίχος πλάνημα
καὶ κάθε λόγος ψέμα !*

*ᾠ ψυχῆ, τ' ἀληθινὸ
Τραγοῦδι πού δέν ἴπλα,
Κάμε το μιὰ προσευχῆ
καὶ λάτρευε καὶ σόπα....*

.

Τώρα και λίγο καιρό ο Παλαμάς δὲ βρίσκεται πειὰ μεταξύ μας. Χαρούμενος κι' εὐτυχισμένος πλάϊ στον "Ἄλκη του στ' ἀγαπημένο του παιδί, πλάϊ σ' ὄλα τὰ ἀγαπημένα του πρό-

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ ΣΤΟ "ΔΩΔΕΚΑΛΟΓΟ ΤΟΥ ΓΥΦΤΟΥ,"

Προτοῦ σὰς πῶ κάπως πιὸ ιδιαίτερα τὸ ρόλο ποὺ θέλησε νὰ δώσῃ ὁ Παλαμάς στὴ γυναίκα στὸ Δωδεκάλογο, θᾶθελα νὰ πῶ γενικά πῶς νοιώθῃ ὁ ποιητὴς τὸ ρόλο τῆς γυναίκας στὶς ἐκδηλώσεις τῆς ζωῆς. Τὴ θέλει φίλη καὶ σύντροφο, τὴ θέλει βοηθὸ καὶ μέσο νὰ γίνῃ καλύτερος, τὴ νοιώθῃ δυνατὴ, τόσο ποὺ μπορεῖ νὰ τὸν στηρίξῃ στὰ πετάγματα ποὺ ὀνειρεύεται. Κι' ἂν θελήσῃ νὰ ξαναγυρίσῃ στὸ Δωδεκάλογο, στὸ ρόλο τῆς γυναίκας, ιδιαίτερα σ' αὐτὸν θὰ σὰς πῶ πῶς αὐτὴ ἦταν αἰτία νὰ δημιουργηθῇ Ναί, μιὰ γυναίκα, ποιά ιδιαίτερα οὔτε κι' ὁ ἴδιος δὲν ξέρει, ὅπως τ' ὁμολογεῖ. "Ἴσως μιὰ τσιγγάνα, ἴσως μιὰ ἄλλη ὠραία γυναίκα ποὺ θὰ τὸν συγκίνησε, μὰ πάντως ἡ γυναίκα, ἡ αἰώνια, δίχως ἀρχὴ καὶ τέλος ποὺ κλίνει μέσα τῆς ὄλες τῆς καλλονές ποὺ περάσανε ἀπὸ τὴ γῆ καὶ ὄλες τίς σοφίες. "Ἐτσι ἔπλασε πηγαῖα κι' αὐθόρμητα τοὺς πρώτους στίχους.

«Περδικόστητη τσιγγάνα
ᾧ πλανεύτρα ποὺ μιλεῖς
Τὰ μεσάνυχτα πρὸς τ' ἄστρα
γλῶσσα προσταγῆς».

Κι' ἀγάλια, ἀγάλια ξετυλίχτηκαν οἱ στίχοι κι' ὁ Δωδεκάλογος πλάστηκε, τέλειωσε κι' ὡς ἂν ξεχωριστὸ κομμάτι, ἀφιέρωσε πάλι τοὺς τελευταίους τοῦ στίχους—ποὺ μπαίνουν

σωπα, μὰς ἀτενίζει ἀπὸ ψηλά μὲ τὴν αἰώνια καλωσύνη του.

ΣΤΕΛΛΑ ΤΑΡΛΑΖΗ
(Στ' π. γυμνασίου)

στὸ Δωδεκάλογο μὲ τὸν τίτλο.

Σὲ μιὰ γυναίκα—στὴ γυναίκα, στὴ μιὰ, καὶ σ' ὄλες μαζί, γενικά κι' ἀφηρημένα, ὅπως τὴν θέλησε, ὅπως εἶναι κι' ὅπως τὴν ὀνειρεύτηκε ὁ ἔθνικός μας βάρδος.

Ἐκεῖ ποὺ ὁ Παλαμάς μὰς μιλάει ιδιαίτερα γιὰ πρώτη φορὰ στὸ Δωδεκάλογο γιὰ τὸ ρόλο τῆς γυναίκας εἶναι στὸ Γ' λόγο, στὸ λόγο τῆς Ἄγάπης. Ὁ Γύφτος, ὁ ξεχωριστός, ὁ ἄνθρωπος ποὺ ζητάει τὸ ἰδανικὸ του ἀφοῦ τ' ἀνεζήτησε παντοῦ κι' ἀπογοητεύτηκε, νομίζει πῶς θὰ τῶβρη στὴν ἀγάπη καὶ ζητάει ἀπ' τὴ γυναίκα νὰ τὸν βοηθήσῃ νὰ μάθῃ τὸ μυστικὸ τῆς ζωῆς καὶ ν' ἀντιπροσωπεύσῃ στὰ μάτια του τίς ὠμορφιές ὄλων τῶν καιρῶν. Μὰ τὸ κύριο μέσο ποὺ συνδέει τὸ Γύφτο μὲ τὴν γυναίκα, εἶναι τὰ χέρια τῆς ποὺ τὰ λέει ἀντρικεῖα, θέλοντας νὰ τοὺς δώσῃ δύναμη πιὸ πολλὴ ἀπ' ὅτι ταιριάζει στὰ λεπτοφτιαγμένα γυναικεία χέρια.

Σφίξε γύρω μου τὴ ζώνη
τῶν ἀντρικεῖων σου χεριῶν
εἴμ' ὁ μάγος τῆς ἀγάπης
μάγιστα τῶν ἀστεριῶν.

Κι' ἡ γυναίκα αὐτὴ μὲ τ' ἀντρικεῖα χέρια δὲν μπορεῖ παρὰ τοῦ δώσῃ αὐτὰ ποὺ θέλει ὁ Γύφτος, γιατί τῆς ζητάει νὰ τὸν βοηθήσῃ νὰ πλάσουν μὲ τὴν ἀγάπη τοὺς τὸ ἰδανικὸ

του, ποὺ εἶναι ἡ ἀψεγάδιαστη γενιά, ζητάει ν' ἀνεβάσῃ τὴ γυναίκα ὡς τὴ τόλμη τῆς σκέψης τῆς τὰ προσφέρει ὄλα κάθε τι πιὸ ἱερὸ θέλοντας νὰ τὴ χρῆσῃ μιὰς καινούργιας πίστεως ἰέρεια. Μὰ ἡ γυναίκα μένει συντηρητικὴ, δὲν εἶναι δικὴ τῆς δουλειὰ αὐτὸ, τὴν ξαφνιάζουν οἱ ὀργές τοῦ ἥρωα καὶ τρομάζει στὴ σκέψη πῶς θὰ φερθῇ σὰν ἄντρας. Τὸ νοιώθῃ ὁ γύφτος καὶ πικραίνεται, γιατί δὲν τὸν καταλαβαίνει ἡ γυναίκα ὅπως αὐτὸς θέλει κι' ἀπογοητεύεται κι' ἀπ' τὴν ἀγάπη.

Τὴ γυναίκα μὰς τὴ δίνει ὁ Παλαμάς καὶ στὸν τύπο τῆς ἀτσαλένιας βασιλοπούλας, τῆς ἀγέλαστης. Τὸ ἴδιο δυνατὴ γερὴ καὶ γεμάτη χαρὰ γιὰ τὴ ζωὴ μοιάζει μὲ τὴ τσιγγάνα τῆς ἀγάπης τοῦ Γ' λόγου. Ἡ ἀγέλαστη ἡ κοπέλλα ποῦχει τόση δύναμη ποὺ περιφρονεῖ τὸ γέλοιο μαζὺ μὲ τὸν ἀδάκρυτο, ποὺ δὲν καταδέχεται τὸ κλάμμα, θὰ δημιουργήσουν τὴν ἀψεγάδιαστη γενιά. Μὰ καὶ στὸ στερνὸ Λόγο, σὲ μιὰ γυναίκα μιλάει ὁ ποιητὴς. Ἄλλὰ πόση διαφορὰ ἀπ' τίς δυὸ περασμένες. Πάλι μὲ τὰ γυναικεῖα χέρια ἀρχίζει ἐδῶ ὅμως δὲν εἶναι κἂν δυὸ φυσικὰ ἐξαρτήματα. Λὲς καὶ τὰ δυὸ αὐτὰ χέρια εἶν' ἐκεῖνα ποὺ δημιουργοῦν τὴν προσωπικότητα τῆς γυναίκας, πῶς μέσα σ' αὐτὰ τὰ χέρια ποὺ μὰς τραγουδάει ὑπάρχει ὀλόκληρη ἡ γυναίκα, κι' ἀκόμα σὰ μὰς λέει :

«Τὰ δυνατὰ σου χέρια
Τ' ἄξια τὰ κοσμικά»

Θέλει νὰ μὰς δώσῃ, πρὸ παντός μὲ τὸ ἐπίθετο «κοσμικά» κάτι πιὸ πλατὺ ποὺ ξεφεύγει ἐντελῶς καὶ γίνετα ἀντικειμενικὸ, "Ἐτσι τὰ κοσμικά χέρια δίνουν στὴ γυναίκα τὴ δύναμη νὰ ζῆ σ' ἐπικοινωνία μ' ὀλόκληρο

τὸν κόσμο, γιατί ἡ μοῖρα τοῦ κόσμου εἶναι καὶ δικὴ τῆς. Τὰ χέρια αὐτὰ δὲν ἀσχολοῦνται μὲ πράγματα καθαυτὸ γυναικεία. Ὁ ρόλος τοὺς εἶναι νὰ χαρίζουν τὴ δύναμη ἐκεῖ ποὺ θέλουν, χωρὶς νὰ ζητοῦνε ἀντάλλαγμα. Στὴ μορφή νῆς γυναίκας πιὸ πολὺ ἀπ' τὸ ἐρωτικὸ ὑπάρχει τὸ μητρικὸ στοιχεῖο, πολλὴ χαρὰ καὶ δύναμη σὰν τίς προηγούμενες μορφές, μὰ ἐλεύθερη ἀπὸ αἰσθηματισμούς. Εἶναι ἡ γυναίκα ποὺ χαρίζοντας ζωὴ καὶ δύναμη μὲ τὴν παρουσία τῆς, προφυλάει μὲ τὰ χέρια τῆς κείνου ποὺ θὰ σταθοῦν κοντὰ τῆς καὶ τὴν ὥρα τοῦ κινδύνου στὸ θαλασσόδαρμα τῆς ζωῆς ἢ τῆς ψυχῆς γίνονται δυὸ ὀλόχρυσά δελφίνια τοῦ σωσμοῦ. Εἶναι τὰ χέρια ποὺ παρηγοροῦν ποὺ γίνονται πλούτος, στήριγμα ἐξυψωμός καὶ εὐλογία. Γιὰ ὄλα αὐτὰ ποὺ προσφέρει ἡ γυναίκα μόνο ἓνα μεγάλο : «Στὰ χρωστῶ». μπορεῖ νὰ τῆς πῆ κανεῖς. Ἡ παρουσία τῆς, σὰ θεῖα μοῖρα, θὰ μπορούσε νὰ ὑποτάξῃ τὴ σκέψη τοῦ ποιητῆ καὶ νὰ τὴν κἀνῃ τραγοῦδι, μὰ κείνος τὴν ἔκρυψε πολὺ βαθειὰ γιατί μπροστὰ στὴ γυναίκα τὴν ὀλόχαρη, ἡ σκέψη τοῦ φάνηκε σὰν ὄρνιο καταραμένο. Κανεῖς δὲν τολμαεῖ νὰ τῆς ζητήσῃ τίποτα καὶ νὰ τὴ πλησιάσει, οὔτ' ὁ ποιητὴς τόλμησε, μὰ κείνη ἦρθε κοντὰ του καὶ τότε αἰσθάνθηκε πόσα λίγα εἶχ' αὐτὸς νὰ τῆς προσφέρῃ, πῶς δὲν ἔχει τίποτα ποὺ νὰ τὸν ἀνεβάξῃ ὡς αὐτὴ. Τώρα βλέπει ὁ Παλαμάς νὰ εἶναι τοποθετημένος πλάϊ στὴ γυναίκα ποὺ μπρὸς τῆς νοιώθῃ τόσο φτωχὸ τὸν ἑαυτὸ του σὰν ἐτοιμόρροπο καὶ καταστραμμένο. Αἰσθάνεται πολὺ ξένος ἀπέναντι στὴ γυναίκα ποὺ τὰ δυνατὰ χέρια τῆς μποροῦν νὰ βοηθοῦν, νὰ

δίνουν και να δουλεύουν. Μά μια ψυχή σαν τη δική του δεν έχει χέρια ούτε για να σφίξει τὰ δυνατά. τὰ δικά της, ούτε και για να τὴν ἀπομακρύνῃ αὐτὸς μένει ξένος ἀπέναντί της κι' ὅμως ὑμνολογεῖ τις χάρες της. Αὐτὴ ποὺ γεμάτη χαρὰ ὑγεία και πίστη, ἀπλὴ και ὠραία ἀνίδεια ἀπ' τὸ κακὸ κι' ἀπ' ὅτι δὲν τῆς μοιάζει, θὰ γελαστῇ. "Ἐτσι ἡ ἔνωση γίνεται μέσα σ' ἓνα ὄνειρο κι' ὅταν συνέρχονται και ξυπνοῦν ὅπως μᾶς λέει ὁ ἴδιος :

«Ποιὸς θὰ πῆ ποιά βάθη ἀπὸ ποιά ὕψη σὲ πῆραν, ὦ ψυχῆ».

Ἐνα ὄνειρο ἦταν κι' ὁ Δωδεκάλογος μὰ τόσο πραγματικό. Ὁ Γύφτος γυρίζει ἀπ' τὴ μεγάλη του περιπλάνηση, γνώρισε ὅτι ἦταν νὰ γνωρίση, τώρα πρέπει κάπου νὰ σταθῇ

για νὰ πῆ τί ἔμεινε στὴ ψυχὴ του. Καὶ δὲ μπορούσε νὰ σταθῇ παρὰ μπρὸς σὲ μιὰ γυναίκα. Ὅπως μπρὸς σὲ μιὰ γυναίκα στάθηκε στὸ Γ' λόγο, μὰ τότε ἦταν στὴν ἀρχὴ και δὲν μπορούσε παρὰ νὰ σταθῇ προσωρινά, γιατί ἔνοιωθε μέσα του κάτι ἀκατέργαστο, τώρα αὐτὸ ἔχει πάρει μορφή κι' εἶν' ἡ μορφή τῆς γυναίκας.

«Σ' αὐτὴ τὴ γυναίκα» λέει τὸ στερνό του λόγο ὁ ποιητής. Τὴν βλέπει μιὰ στιγμή σαν ξένη κι' ὅμως ἔχει ξεδέσει ὅλη τὴ ζωντάνια τῆς ψυχῆς του για νὰ τὴ φτιάσῃ. Μὰ ὅταν τ' ὄνειρο τοῦ στερνοῦ λόγου σβύνη κι' ἡ μορφή τῆς γυναίκας χάνεται ἀπὸ μπρὸς του ξαναβρίσκεται μέσα του για νὰ ξαναγίνη ἓνα μὲ τὴ ψυχὴ του.

ΛΟΥΛΑ ΓΙΑΝΝΕΤΣΟΥ
(Στ' π. γυμνασίου)

* Ἀπὸ τὴν «ΠΟΛΙΤΕΙΑ ΚΑΙ ΤΗ ΜΟΝΑΞΙΑ»

ΡΟΔΟΥ ΜΟΣΚΟΒΟΛΗΜΑ

Ἐφέτος ἄγρια μ' ἔδειρεν ἡ βαρχειμωνιά,
ποὺ μ' ἔπιασε χωρὶς φωτιά και μ' ἤρθε χωρὶς νειάτα,
Κι' ὦρα τὴν ὦρα πρόσμενα νὰ σωριαστῶ βαρειά
[στὴ χιονισμένη εἰσάτια.

Μὰ χθὲς καθὼς μὲ θάρρεψε τὸ γέλιο τοῦ Μαρτιοῦ
και τράβηξα νὰ ξαναβρῶ τ' ἀρχαῖα τὰ μονοπάτια,
στὸ πρῶτο μοσκοβόλημα ἐνὸς ῥόδου μακρινοῦ
[μοῦ δάκρυσαν τὰ μάτια.

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΛΑΜΑΣ

ΤΩΝ ΔΑΣΚΑΛΩΝ ΜΑΣ

ΤΟΠΟ ΣΤΑ ΝΕΙΑΤΑ

Πάντοτε και σήμερα βέβαια ἀκόμα περισσότερο εἶναι ἀπαραίτητο νὰ στραφῇ ἐντατικὰ ἡ προσοχὴ ὅλων μας σὲ Σᾶς τὰ παιδιὰ και πιδ γενικὰ στὰ νειάτα, ποὺ ἀποτελοῦν τὸν πυρῆνα τῆς ἀνθρώπινης ζωῆς και τῆς ἀναδημιουργίας της, τὴν παρήγορη ἐλπίδα κάθε δεινοπαθημένου τόπου.

Ὁ τρομαχτικὸς πόλεμος, ποὺ ἀκόμα σκληρὰ συνεχίζεται παντοῦ δλόγυρά μας, οἱ ἀνείπωτες καταστροφές του, οἱ ἀναστατώσεις του στὸν κοινωνικὸ και οἰκογενειακὸ βίον, ἡ ἀπ' αὐτὲς χαλάρωση κάθε πίστεως και πνευματικῆς δραστηριότητος κάνουν τὸ ἡθικὸ ἐπίπεδο τῆς ἀνθρωπότητος τὴν ὥρα αὐτὴ και τὴν προοπτικὴ της για τὸ μέλλον πολὺ λίγο ἐνθαρρυντικὸ. Ὅλοι μας νοιάθουμε πὼς για νὰ ἀναδημιουργηθοῦμε και για νὰ ξαναπάρῃ ἡ ζωὴ τοῦ τόπου ζωντάνια και προκοπὴ χρειάζονται νέα ἰδανικὰ καλᾶξίες, νέες πεποιθήσεις και ἀρχὲς βγαλμένες ἀπὸ καινούργιες ἀνάγκες, ἐνθουσιασμός, αἰσιοδοξία, ἀποφασιστικότητα, νέο αἶμα, μὲ μιὰ λέξη ἡ δημιουργικὴ δρασιὰ και δύναμη τῆς νιότης. Τόπο λοιπὸν στὰ νειάτα, τόπο σὲ Σᾶς, νέοι και νέες. Ἡ ζωὴ εἶναι και πρέπει νὰ εἶναι δική σας. Πάρτε τὴν στὰ χέρια σας, ξεντύστε τὴν ἀπὸ τὰ βαρεῖα πέπλα τοῦ χρόνου και ξαναδόστε της τὸν ἀνάλαφρό της χιτῶνα. Κάνετε τὴν νὰ ξαναγίνη και νὰ δώσῃ νέους καρπούς, πιδ καλοῦς, μὲ περισσότερο χυμό. Ὑστερα ἀπὸ τὴν φρικτὴ βαρχειμωνιά ἃς ἔρθει ἡ χαρούμενη ἀνοιξη, ἃς ξαναγεμίσει ὁ κῆπος μας μὲ κάθε λογῆς λουλούδια και ἃς ξαναχαροῦν ἡ πλάση και τὰ πλάσματα. Αὐτὸ εἶναι ἔργο μόνο δικό Σας. Αὐτὸ τὸ περιμένουμε μόνο ἀπὸ Σᾶς. Κουρασμένοι ἀπὸ τὴν βιοπάλη, νικημένοι ἀπὸ τὸν Χρόνο, ἀποζητᾶμε νὰ ξαποστάσουμε κοντὰ Σας και παραδίνοντάς Σας τὸ τιμόνι τοῦ καραβιοῦ νὰ Σᾶς εὐχηθοῦμε οὐριο τὸν ἀνεμο και καλὸ λιμάνι για τὸ καλὸ ὅλων μας, για τὸ καλὸ τῆς ἀγαπημένης μας Ἑλλάδας.

Ὅμως, για νὰ γίνουν ὅλα αὐτὰ, για νὰ γίνη περισυλλογὴ και ἀπ' αὐτὴ ἀνόρθωση, για νὰ ἐπιβληθῇ τάξη, σεβασμὸς νόμου και δικαιοσύνη, ἀπαραίτητα για τὴν πρόοδο και τὴν ἀνασύνταξη, χρειάζονται ἀνθρωποὶ μὲ πίστη, μὲ χαρακτήρα, μὲ ἀρχὲς. Χρειάζονται ἡγέτες. Ἄν λοιπὸν εἴσαστε, ὅπως πιστεύω, ἀληθινὰ Ἑλληνόπουλα και Ἑλληνοπούλες, ἂν ἀγαπᾶτε τὸν τόπο, ἂν πιστεύετε στὶς ἐκπαιδευτικὲς του, τὴν ἱστορικὴ του ἀξία και τὴν ἀπ' αὐτὴ ὑποχρεωτικὴ διαδοχὴ τῆς προσπάθειας, πρέπει νὰ γίνετε μὲ κάθε τρόπο οἱ ἀνθρωποὶ αὐτοί. Πρέπει σὲ Σᾶς νὰ βρῆ ἡ Πατρίδα μας, τοὺς καλοῦς και τίμιους πολίτες, μὲ πνεῦμα κοινωνικὸ πλατὺ, μὲ πίστη στὴν ὁμαδικὴ προσπάθεια, μὲ πραγματικὸ και ὄχι θεωρητικὸ πατριωτισμὸ, μὲ ἀνθρωπισμὸ, μὲ ἀληθινὴ ἐπίγνωση τῶν καθηκόντων και δικαιωμάτων κάθε ἀνθρώπου ποὺ ζῆ μέσα σ' ἓνα σύνολο, μὲ ὄρεξη για δράση, μὲ συμπόνια και πρὸ παντὸς μὲ τίμιο και εἰλικρινὴ χαρακτήρα. Για νὰ γίνετε ὅλα αὐτὰ, ποὺ δὲν εἶναι οὔτε πολλὰ οὔτε δύσκολα, μὰ ὅμως ἀπαραίτητα για τὸ ἔργο τῆς ἀναδημιουργίας, δὲν χρειάζεται βασικὰ παρὰ πίστη ἐντατικὴ στὴν προσπάθεια και τὴν ἀξία της. Χρειάζεται ἀκόμα και συνειδητὴ δημιουργία ἐσωτερικοῦ πλοῦτου, χωρὶς τὸν ὁποῖον ὁ ἀνθρώπος δὲν μπορεῖ ν' ἀποχτήσῃ καμμιά πνευματικότητα.

Τελικά χρειάζεται, και αυτό πρέπει να το προσέξετε πολύ, και η παραδοχή των αιώνων αξιών, που ούτε ο χρόνος ούτε κανένας τόπος εφθείραν και δε θα φθείρουν ποτέ και που πάντα πρέπει να πλαισιώνουν κάθε ανθρώπινη προσπάθεια, όπως και ο σεβασμός της πείρας, που αν δεν έχει την όρμητικότητα και τον συγκινητικό ένθουσιασμό της νεανικής άγνοιας και απ' αυτήν την δημιουργική αποφασιστικότητα, έχει όμως το μεγάλο και επίσης δημιουργικό μάθημα που αφήνει το πάθημα και που δεν μπορούμε ατιμώρητα να παραγνωρίσουμε. Τόπο λοιπόν στα Νειάτα! Έμπρός παιδιά μου αρχίστε το έργο Σας απ' αυτήν την νσιγμή, αν δεν το έχετε κι' όλες αρχίσει. Αποχτήστε υγεία με την γυμναστική, τα σπόρ και τον καθαρό αέρα, γιατί χωρίς αυτή δεν μπορεί να υπάρξει επιτυχία. Φροντίστε σχολαστικά για την καλλιέργεια και την διατήρησή της. Μορφωθείτε ανθρωπιστικά και συστηματοποιήστε τις γνώσεις Σας. Στολίστε την ψυχή Σας με την πάντοτε ζωντανή διδασκαλία της φιλοσοφίας των μεγάλων προγόνων Σας. Αγαπήστε τα πάντα γύρω Σας και πιστέψτε την άφραστη δημιουργική δύναμη της αγάπης. Κάνετε τη θεωρία πράξη, γιατί η πράξη είναι ζωή και η ζωή μας είστε Σεις.

Τόπο στα Νειάτα! Έμπρός αγαπημένοι μου φίλοι αρχίστε το έργο Σας.

Κ. Α. ΜΠΕΡΖΑΝ

Θ Α Λ Α Σ Σ Α

— "Ακη, τί θα γίνης όταν θα μεγαλώσης ;

— Σωφέρ, απαντούσε, και συνήθως πρόσθετε, σε αυτοκίνητα Αθήνα - Έλληνικό !

Παρατώντας τα παιγνίδια μου, με τα χέρια στις τσέπες της ποδιάς μου, κοίταζα με περιφρόνηση τον μεγαλύτερό μου (που ήταν έπτά χρονών) κορδωνόμουνα και τοϋλεγα :

— Χμ, καυμένη ! "Αν ήμουνα εγώ άγόρι θα γινόμουνα ναυτικός !

Και μπροστά στα μάτια μου έβλεπα έναν ωραίο πλοίαρχο, με χρυσά γαλόνια στα μανίκια και στο पहλίκιο. "Εβλεπα το «πλοίο μου» να ταξιδεύη σε χώρες μακρινές. "Εβλεπα τρικυμίες, έβλεπα γαλήνη, έβλεπα ένα σωρό πράγματα.

"Αλήθεια, δεν ξέρω γιατί, από μικρή αγαπούσα τόσο πολύ τη θάλασσα. "Όταν την Κυριακή κατεβαί-

ναμε στο Έλληνικό δεν ξέρω γιατί, μόλις διέκρινα από την λεωφόρο Συγγρού τη θάλασσα ένοιωθα την καρδιά μου να πηδά από χαρά.

"Όταν δά πηγαίναμε ταξίδι βρισκόμουνα στον έβδομο ουρανό ! Τα ταξίδια ήταν και είναι η χαρά μου. Μόλις πατούσα το πόδι μου στο βαπόρι ή καρδιά μου δεν ξέρω τί πάθαινε, κτυπούσε, κτυπούσε σαν να πήγαινε να σπάση. "Η πρώτη μου δουλειά ήταν να πάω στην γέφυρα μαζί με τον πατέρα μου κοντά στον καπετάνιο.

"Από εκείνη τη στιγμή δεν έπαυε ή γλώσσα μου.

— Καπετάν - Μανώλη τί ώρα φεύγουμε ; — Καπετάν - Μανώλη θα κάνη τρικυμία ; — Καπετάν - Μαλώλη τί είν' αυτό ; — Καπετάν - Μανώλη τί είναι εκείνο ; Κι' ο Καπετάν - Μανώλης απαντούσε σ' όλες της έρω-

τήσεις. "Ημουνα ή συμπάθειά του, μα κι' εγώ απ' όλους τους καπετάνιους αυτόν αγαπούσα.

"Επαιρνα τα κυάλια του και κοίταζα μακρὰ να δώ ως που φτάνει ή θάλασσα. "Επαιζα μονάχη μου. "Έκανα τον καπετάνιο. "Εφαχνα να βρώ που είναι το πειρατικό πλοίο απ' το όποιο έπρεπε να προφυλαχτώ.

"Ηξερα όλα τα σήματα, τις χρωματιστές εκείνες σημαϊούλες που ήταν πίσω απ' τον τιμονιέρη. Πόσο τον αγαπούσα τον τιμονιέρη. "Ηθελα να του μιλήσω μα δεν έπρεπε. Καθόμουνα λοιπόν κοντά τους και κοίταζα να δώ πως μπορεί και βρίσκει το βρόμο της Θεσσαλονίκης. Καμμιά φορά, δειλά, δειλά, άπλωνα το μικρό μου χεράκι κι' έπιανα το τιμόνι. Νόμιζα πως κάτι κάνω κι' εγώ νόμιζα πως τον βοηθούσα. "Εκείνος μου χαμογελούσε. Κι' ήμουν εύχαριστημένη.

Καθόμουνα ώρες σκυμμένη πάνω απ' την κουπαστή και κύτταζα τη θάλασσα που την έσκιζε το πλοίο, παρακολουθούσα τον άφρό πίσω στην έλικα, δεν χόρταινα να βλέπω τα γαλάζια κυματάκια να κτυπάνε την καρίνα.

Το βράδυ δεν ήθελα να πάω να κοιμηθώ. "Εστεκα με την μύτη ψηλά, κοίταζα τ' αστέρια που βοηθάνε τους ναυτικούς να βρούνε το δρόμο τους. "Ακουγα τον καπετάν - Μανώλη να διηγείται και δεν χόρταινα ν' άκούω

για θάλασσα και για ναυτες.

"Ηθελα πάντοτε να κοιμάμαι στ' άπάνω κρεβάτι όχι μόνον γιατί έπρεπε να κάνω άκροβασίες για ν' άνέβω, αλλά επειδή ήταν εκεί το φιλιστρίνι. Καθόμουνα και κοίταζα απ' εκεί τη θάλασσα που την χρύσιζε το φεγγάρι. Μέσα στην νύκτα μ' άρεσε ν' άκούω τα παραγγέλματα του πλοίαρχου, τα βιαστικά βήματα πάνω στην γέφυρα και ο θόρυβος της μηχανής με νανούριζε. "Όταν με ρωτούσαν τί θέλω για την γιορτή μου απαντούσα : "Ένα караβάκι !

Θυμάμαι ένα που είχα με κόκκινο πανί. Θεέ μου ! τί ταξίδια έκανε ή φαντασία μου μέσα σ' αυτό. Το φορτίο του δεν ήταν παρά μερικά πετραδάκια, ταξίδευε μέσα σε μιá στέρνα με χρυσόψαρα στη μέση του κήπου μας. Μα για μένα το φορτίο του ήταν πολύτιμο κι' ή στέρνα "Ωκεανός. Το караβάκι με το κόκκινο πανί ήταν υπερωκεάνειο, κι' ο καπετάνιος του ήμουνα εγώ ! Πόσα ταξίδια έκανα. Ποτέ δεν θα τα ξεχάσω. Παρακολουθούσα το κόκκινο πανί του κι' ή σκέψη μου πετούσε μακρὰ στους "Ωκεανούς εκεί που βλέπεις θάλασσα και πάλι θάλασσα και μόνο θάλασσα.

"Αχ ! Γιατί να μην μπορώ κι' εγώ να γίνω ναυτικός !

Μ. ΜΑΝΟΥΗΛΙΔΟΥ

(Στ' ν. γυμνασίου)

Φ Α Ν Τ Α Σ Ι Ε Σ

Καθισμένη στο γραφείο μου, έχω μπροστά μου άνοιχτές τις σελίδες του τετραδίου μου. Μια λάμπα, που χει πάντα την ίδια θέση πάνω σ' αυ-

το το γραφείο, φωτίζει μ' ένα κίτρινο φως τα λευκά φύλλα του χαρτιού, αλλά δεν κατορθώνει να φωτίση μέσ' το νοῦ μου τις σκέψεις μου.

Ἔξω κάνει πάλι ψύχρα, καί μοῦ φαίνεται σάν νᾶναι χειμῶνας, ἔτσι πού ἀκούω τὸ βουητὸ τοῦ ἀέρα μέσ' ἀπ' τὰ φύλλα τοῦ πεύκου πού βρίσκεται στὴν ἀντικρυνὴ αὐλή. Σκέπτομαι πῶς θάπρεπε κανεὶς νὰ αἰσθάνεται εὐτυχισμένος σ' αὐτὴν τὴν ἀπόμερὴ καὶ βολικὴ γωνιά τῆς κάμαράς μου, ξέροντας πῶς ὁ ἀέρας φυσᾷ κι' ἡ νύχτα εἶναι σκοτεινὴ, ἔξω, στὸ δρόμο. Ἄλλὰ νὰ πού αὐτὸ τὸ αἶσθημα δὲν τὸ εἶχα αὐτῇ τῇ στιγμῇ.

Κάθε φορὰ πού σηκώνω τὸ κεφάλι μου ἀπὸ τὸ γράψιμό μου, τὰ μάτια μου συναντοῦνε, πάντα χωρὶς νὰ τὸ θέλουνε, μιὰ μεγάλη ζωγραφιά πού βρίσκεται ἀπέναντί μου, στὸν τοίχο. Εἶναι ἓνα κατάσπρω ὑπερωκεάνειο, καὶ δὲν ξέρω, λές κ' ἔχει μαγνητὴ καὶ μὲ τραβᾷ αὐτὴ ἡ ζωγραφιά. Γιὰ νὰ εἶμαι εἰλικρινὴς δὲν θαυμάζω οὔτε ζηλεύω τόσο πολὺ τὸ ἄσπρω καράβι μὲ τὸ πολῦτιμό του φορτίο, ὅσο αὐτὸν τὸν εὐθύμο γαλάζιο οὐρανὸ κι' αὐτὴ τὴν τόσο ἔλκυστικὴ θάλασσα πού τοῦ κρατοῦνε συντροφιά σ' ὅλο του τὸ ταξίδι. Αὐτὴ τῇ θάλασσα πού δὲν παύει νὰ κυβερνᾷ τὴ φαντασία μου μὲ τὰ καμῶματα καὶ τοὺς θυμούς της, μὲ τὰ λόγια της καὶ τὰ φερσίματά της, μὲ τὰ γαλαζοπράσινά της κύματα, μ' ὅλο της τὸ μυστήριο.

Ἐπιθέτω πῶς τώρα μπορεῖτε νὰ καταλάβετε γιατί δὲν εἶμαι εὐχαριστημένη ἀπὸ τὴ ζεστασιά καὶ τὴν ἡσυχία τῆς κάμαράς μου γιατί τὰ πράγματα πού μὲ περιτριγυρίζουνε δὲν μποροῦνε νὰ μοῦ κρατήσουν συντροφιά. Ἀπέναντί μου ἔχω μιὰ τέτοια ζωγραφιά, κι' εἶναι τόσο πεζὴ καὶ μονότονη ἢ καθημερινὴ ζωὴ. Θάθελα ν' ἀφήσω λιγάκι τὸ νοῦ μου νὰ

πετάξῃ σὲ ξένες χώρες, σ' ἄγνωστα μέρη, σὲ θάλασσες πού δὲν γνώρισα..

Τὰ μάτια μου γιὰ μερικὰ λεπτὰ εἶναι ἀκατάπαυτα προσηλωμένα πάνω σ' αὐτὸ τὸ ἄσπρω καράβι, καὶ ὅπως ὅταν κανεὶς κοιτᾷ γιὰ λίγη ὥρα ἓνα πορτραῖτο νομίζει ὅτι τὸ πρόσωπο τοῦ χαμογελαῖ, ἔτσι καὶ τώρα ἔχω τὴν ἐντύπωση ὅτι τὸ πλοῖο κινεῖται. Ὁ ἄσπρος ἀφρός πού τὸ περιζώνει, σπάζει μὲ ὀρμὴ πάνω στὰ πλευρά του καὶ τὸ ἀεράκι στέλνει πιτσιλιζόμενα ἀλμυροῦ νεροῦ, πάνω στοὺς ταξιδιώτες πού λιάζονται. Εἶναι τόσο ὠραῖα κεῖ πάνω στὸ κατάστρωμα. Ὁ ἥλιος ἔχει μιὰ λάμψη παράξενη τώρα τὸ μεσημέρι, ἀλλὰ δὲν αἰσθάνεσαι καμμιά ζέστη γιατί ὁ ἀέρας δὲν παύει νὰ φυσᾷ, ἡρέμα, δροσερά.

Δὲ θὰ χάσω τὸν καιρὸ μου μὲ τὴν περιγραφή τῶν διαφόρων τύπων πού βρίσκονται πάνω στὸ πλοῖο καὶ καθ' ἑνὸς ἀπ' τοὺς συνταξιδιώτες μου, γιατί βρίσκω ὅτι ὁ καιρὸς εἶναι πάντα πολῦτιμος σ' ἓνα ταξίδι. Ἐξ ἄλλου προτιμῶ νὰ κυττάζω καὶ νὰ μιλῶ γιὰ τὴ φύση, πού σ' αὐτὴ τὴν περίπτωση ἀποτελεῖται μονάχα ἀπὸ θάλασσα καὶ οὐρανὸ, ἀφοῦ ὁ ἥλιος ἔχει σχεδὸν ἐξαφανισθῆ καὶ ἀφοῦ ἀπέχομε ἀκόμα ἀρκετὰ ἀπ' τὰ νησιά τῆς Ἰαπωνίας. Πάνω στὸ καράβι μιλᾶνε συχνὰ γιὰ κερασιές καὶ φαίνεται ὅτι αὐτὰ τὰ δένδρα εἶναι τόσα πολλὰ καὶ ἔχουνε τόσο ὕψος στίς ἀκτὲς τῆς Ἰαπωνίας, ὥστε ἐνῶ πλείεις πρὸς τὸ λιμάνι μπορεῖς νὰ κόψης κερᾶσια ἀπ' τὰ γερμένα κλαδιὰ τῶν δένδρων. Ἐπιθέτω πῶς θᾶναι κάτι ὑπέροχο.

Ἐνῶ εἶχα ἔτσι ξεχαστεῖ, ἢ σελήνη γλύστρησε πάνω στὸν οὐρανὸ, ἡσυχ

χα κι' εὐγενικά, ὅπως μπορεῖ μονάχα μιὰ κυρία σάν κι' αὐτὴν, καὶ καθῶς σήκωσα τὰ μάτια μου, τὴν ἀντίκρυσσα στὸ πῶ ψηλὸ σημεῖο πάνω στὸ στερέωμα, νὰ κυττάζῃ ἡσυχά, ἴσως πάνω στὸ καράβι μας, μ' ἓνα μελαγχολικὸ ὕφος ἐλαφρῆς εἰρωνείας. Δὲν πρόφταξε ἀκόμα νὰ φανῇ κι' ὅλοι ἀπάνω στὸ πλοῖο ἀλλάξανε συμπεριφορά. Τὰ παιδιὰ πήγανε κάτω νὰ κοιμηθοῦνε, ἡ νεολαία πήγε κι' αὐτὴ κάτω στὰ φῶτα, καὶ μονάχα μερικὲς ρωμαντικὲς ἡλικιωμένες κυρίες μείνανε πάνω στὸ κατάστρωμα. Ἐμεῖνα κι' ἐγὼ μαζί τους.

Τὸ φεγγάρι ἔδωσε τὸ ἀργυρὸ του χρῶμα στὴ θάλασσα, κι' αὐτὴ πάλι τὸ ἔδωσε στὰ ψάρια. Ἀπόλυτη ἡσυχία ἀπλώθηκε στὴ θάλασσα καὶ στὸ κατάστρωμα. Μοναχὰ μερικοὶ γλάροι βουτούσανε ἀπὸ στιγμὴ σὲ στιγμὴ στὰ κύματα γιὰ νὰ πιᾶσουνε κα-

νένα ψάρι καὶ ἔπειτα πάλι, ἡσυχά, ῥυθμικά, ἐξακολουθοῦσανε τὸ πέταγμα τους. Καὶ μεῖς ταξιδεύσαμε πρὸς τὴν Ἰαπωνία, γιὰ νὰ συναντήσωμε καινούργιες θάλασσες καὶ κερασιές.

Μὰ ξαφνικά μιὰ φωνὴ (ἂν καὶ ἦταν τῆς μαμᾶς μου) μ' ἔκανε νὰ πηδῆξω ἀπ' τὴν καρέκλα μου μὲ τὸ ἴδιο δυσάρεστο αἶσθημα πού μοῦ δίνει τὸ ξυπνητήρι μας. «Τὸ φαγητὸ εἶναι ἔτοιμο». Ὁ Θεὸς μ' εἶχε γκρεμίσει ἀπὸ τὸν οὐρανὸ πού βρισκόμουνα, πάνω στὴ γῆ. Τὸ φαγητὸ πρέπει κάθε μέρα νὰ εἶναι ἔτοιμο καὶ θὰ πρέπει κάθε μέρα νὰ τρῶμε. Ἄλλὰ γιατί; Δὲν θὰ μπορούσαμε αἰώνια νὰ ταξιδεύσαμε κάτω ἀπ' τὸ φῶς τοῦ φεγγαριοῦ σ' ἄγνωστες χώρες μὲ κερασιές;

ΙΟΥΛΙΕΤΑ ΓΑΒΡΙΗΛ
(Στ' ν. γυμν.)

Αἰσιοδοξία

Ψύχραιμη ἀντιμετώπιση τῆς ζωῆς ἀνάμεσα ἀπὸ ἓνα φωτεινὸ πρῖσμα εἶναι ἡ οὐσιαστικὴ ἐννοια τῆς αἰσιοδοξίας. Αἰσιοδόξος ἄνθρωπος εἶναι κείνος πού νιώθει καὶ χαίρεται τὴ ζωὴ, τὴ ζῆ πραγματικά. Ἡ χαρὰ, ἡ πίστη στὴν ἰδέα, ἡ θέληση σ' ἀφάνταστη ἐνεργητικότητα, ὁ στέρεος ἐνθουσιασμός ποῦναι δημιουργημὰ γερῆς ἐσωτερικῆς πεποιθήσεως εἶναι τὰ χαρακτηριστικὰ πού διακρίνουν τὴ ζωὴ τοῦ αἰσιοδόξου. Καὶ γιὰ νὰ στερεώσουμε τίς γενικὲς γνώσεις μας: μιὰ σύγκριση μὲ τὸν ἀπαισιοδόξο θὰ μᾶς δώσῃ βοήθεια σ' αὐτό. Ἡ ἀντίθεση εἶναι φανερὴ. Ἡ μελαγχολία τοῦ τελευταίου καὶ ἡ μοιρολατρεία πού προέρχεται ἀπὸ τὴ καταδίκη σὲ ἀπο-

τυχία πού δίνει ὁ ἴδιος σὲ κάθε του ἔργο, εἶναι πράγματα ἐντελῶς ἄγνωστα ἀπ' τὴ νοοτροπία τοῦ αἰσιοδόξου.

Ἡ αἰσιοδοξία λοιπὸν κι' ἀπ' τοὺς νιοὺς κι' ἀπ' τοὺς ὄριμους δὲν πρέπει νὰ λείπη. Ὁ νιός θὰ πλάσῃ τὰ δνειρά του ποτισμένα μὲ αἰσιοδοξία καὶ θὰ βάλῃ τίς πρώτες γερές βάσεις πού θὰ χρειαστοῦν γιὰ τὴν ἐκπλήρωσή τους. Καὶ τὸ μεγάλο, τὸ βαρὺ ἔργο θὰ τὸ ἀρχίσῃ σάν ὠριμάση πιά. Δὲν θὰ τὸ ἀρχίσῃ μ' ἀδιαφορία ὅμως δὲν θὰ τ' ἀφήσῃ στὴ τύχη ἢ αἰσιοδοξία δὲν θὰ τὸν κἀνῃ νὰ νομίζῃ πῶς ὅλα θὰ πᾶνε καλὰ μόνα τους. Παρὰ θὰ ξαπολύσῃ ὅλες τίς ψυχικὲς καὶ τίς σωματικὲς δυνάμεις του καὶ

θά ριχτή μ' όρμη στην έκπληρωση του σκοπού. Αύτή ή όρμη κι' ή ενεργητικότητα είναι γνήσια επινόηση τής αίσιοδοξίας αντίθετα με την άδιαφορία ποῦναι κακιά, παραστρατημένη, ψεύτικα αντίληψη. Στο διάβα του ό αίσιοδοξος θάχει άποτυχίες πολλές και μαζί μ' αυτές στεναχώριες και λύπες. Όμως δέν θά είναι άξιες νά τόν κλονίσουν· δέν θά τόν άπογοητέψουν γιατί ξέρει με γιγάντια θέληση νά στερεώνη τή πίστη του και νά μεγαλώνη τίς προσπάθειές του για τήν τελική έπιτυχία.

ΟΙ ΜΑΘΗΤΙΚΕΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ

Πρίν από λίγα χρόνια, τά σχολεία στην Ελλάδα είχαν μιá πολύ διαφορετική όψη από τή σημερινή. Η πραγματική και είλικρινής συνεργασία μεταξύ μαθητή και δασκάλου ουσιαστικά δέν ύπήρχε.

Ό μαθητής έβλεπε τόν δάσκαλο σά φόβητρο κι' άκόμα ό δάσκαλος έβλεπε τόν μαθητή του σάν άψυχο άντικείμενο. Δέν ξέταζε καθόλου τήν ψυχή του, δέν έρχότανε σέ καμιά έπικοινωνία μαζί του.

Με τό πέρασμα όμως του χρόνου, άλλες ιδέες ποιό προοδευτικές και πιό φιλελεύθερες, κατάκλυσαν τόν κόσμο τής Έλληνικής κοινωνίας.

Όλη αύτή ή προοδευτική κίνηση βρήκε βαθειά άπήχηση και στίς ψυχές τών μαθητών.

Άλλά και τούς πνευματικούς καθοδηγητές τής νεολαίας μας δέν τούς άφησε άνεπηρέαστους. Και πρώτα πρώτα ή άνυψωτική κίνηση άρχισε άπ' τό Πανεπιστήμιο. Έκει, με τήν ίδρυση συλλόγων φοιτητικών είχαμε τήν πρώτη πραγματική ζωτική έκδή-

Και τώρα κάθε μιá έπιτυχία του όσο μικρή και νάναι, θάναι μιá πρόδος, ένα δημιούργημα. Τό πρόσωπό του θά νιώθη τήν άξία τής ευτυχίας γιατί πέρασε προηγούμενα στιγμές δύσκολες και σκληρές. Η ευτυχία αύτή σά μεθυστικό ποτό θά τόν οδηγή με περσότερη δύναμη στά ιδανικά του. Και θά προχωρή, θά προχωρή, θά δημιουργή αύτός, θά προοδεύη ή δλόττητα.

ΠΕΤΡΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΔΗΣ

(Ε'. π. γυμνασίου)

λωση τής Έλληνικής νεολαίας, που φώναζε ένα δυναμικό παρών. Στο Πανεπιστήμιο άκόμα άρχίζει για πρώτη φορά ή πραγματική προσέγγιση και συνεργασία φοιτητή και καθηγητή.

Οί προοδευτικοί όμως αύτοί φοιτητές έγιναν ύστερ' από λίγα χρόνια οί ίδιοι δάσκαλοι και όλο τό ένθουσιαστικό τους πνεύμα τό ξέχυσαν στά σχολεία που πήγαν νά διδάξουν. Έτσι σιγά - σιγά οί μαθητές βρήκαν άληθινούς φίλους στά πρόσωπα τών δασκάλων τους. Ένας νέος όρίζοντας ξανοίχτηκε μπροστά στά παιδιά που δίψαγαν για κάτι καινούργιο και καλύτερο. Με τήν καθοδήγηση τών προοδευτικών καθηγητών τά παιδιά άρχίζουν νά νοιώθουν ότι βρίσκονται στο δρόμο τους. Όλη αύτή ή νεανική ζωτικότητα βρισκή προσοδοφόρο τώρα πεδίο δράσης, τό σχολείο.

Οί δάσκαλοι νοιώσανε καλά πώς τό παιδί δέν χρειάζεται μόνο γνώσεις, αλλά χρειάζεται πρό παντός

άνύψωση του ψυχικού του κόσμου.

Πώς όμως μπορούσε νά γίνη αύτό ; Έπρεπε στο μαθητή νά δοθούν έντελώς νέες κατευθύνσεις ώστε νά μπορέση ν' άποκτήση έμπιστοσύνη στον έαυτό του. Έπρεπε νά του δημιουργήσουν προσωπικότητα· δηλαδή νά μπορή ό μαθητής νά κινείται έλεύθερα. Έπρεπε νά του γίνεται φανερό κάθε στιγμή πώς ή γνώμη του είναι ύπολογίσιμη. Έπρεπε άκόμα αύτή ή γνώμη νά του ζητάται όσο τό δυνατό συχνότερα. Έτσι θά μπορούσε ν' άναπτυχθή ό μαθητής σάν άτομο.

Κι' αύτό όμως δέν είναι άρκετό. Δέν χρειάζεται μόνο άτομική δράση κι' έέργεια. Χρειάζεται κυρίως συνολική.

Τή συνολική αύτή μαθητική δράση προσπαθούμε νά τήν πετύχουμε με πολλά μέσα που μάς δίνει ή σύγχρονη παιδαγωγική. Τό κυριώτερο άπ' όλα είναι οί μαθητικές κοινότητες.

«Η άπαίτηση νά οργανώνωνται στά σχολεία μαθητικές κοινότητες, είναι από τίς νεώτερες και καλύτερες κατακτήσεις τής παιδαγωγικής» λέει κάποιος μεγάλος σύγχρονος Έλληνας εκπαιδευτικός.

Πραγματικά. Μέσα στίς μαθητικές κοινότητες άναπτύσσεται μιá ευγενικιά άμιλλα μεταξύ τών μαθητών. Πρώτα πρώτα έπειδή κάθε παιδί φιλοδοξεί νά είναι κείνο καθοδηγητής τών άλλων, γιατί προσπαθει νά επιβάλλη τόν έαυτό του στους άλλους και νά κατορθώση ν' άποκτήση τήν έχτιμηση και τήν έμπιστοσύνη τους. Πρέπει όμως για νά κατορθώση όλ' αύτά τά πράγματα, ν' άναπτύξη τίς

ψυχικές και πνευματικές του ικανότητες σέ μεγαλύτερο βαθμό άπ' τούς άλλους για νά μπορέση νά ξεχωρίση.

Οί μαθητικές κοινότητες δίνουν λοιπόν τήν ευκαιρία σέ κάθε άτομο ν' άναπτύξη τίς ψυχικές και πνευματικές του δυνάμεις. Έπειτα ένα πνεύμα βαθειάς κι' άληθινής άλληλεγγύης άναπτύσσεται άνάμεσα στά μέλη τής κοινότητας. Γιατί όλοι προσπαθούν νά παρουσιάσουν τήν κοινότητά τους καλύτερη άπ' τίς άλλες και γ' αύτό συνεργάζονται, γνωρίζονται καλύτερα μεταξύ τους και μιá άγάπη και έμπιστοσύνη είλικρινής γεμίζει τίς ψυχές τους.

Κι' εκείνο που πετυχαίνει ή μαθητική κοινότητα καλύτερα από κάθε άλλη θεωρητική διδασκαλία, είναι τό νά μαθαίνη στο παιδί νά συζητάη, νά σέβεται τή γνώμη του άλλου, νά ύποχωρή όταν δέν έχει δίκη. Επίσης τό μαθαίνει ν' άντιμετωπίζη μόνο του τά πρώτα μικρά προβλήματα τής ζωής του και νά τά λύνη με ήρεμία, περίσκεψη και θετικότητα. Δηλαδή ή μαθητική κοινότητα δημιουργεί στο παιδί χαρακτήρα, σταθερότητα, γνώμη, προσωπικότητα.

Έτσι οί μαθητικές κοινότητες βγάζουν παιδιά με κάποια σχετική ψυχική δύναμη και ολοκλήρωση. Στην τρυφερή ψυχή του παιδιοῦ μένουν βαθειά χαραγμένα όλα τά καλά διδάγματα που πήρε από κεί μέσα.

Δέν πρέπει άκόμα νά ξεχνάμε ποτέ έμεις οί μαθητές πώς θά είμαστε οί αύριανοί ήγέτες αύτου του τόπου. Πρέπει λοιπόν από τώρα νά έτοιμαζόμαστε για τό βαρύ έργο τής άνόρθωσης.

Πρέπει νά νοιώσουμε βαθειά πώς

στό σχολείο θά βροῦμε τὴν ψυχικὴ καὶ ἠθικὴ μας προετοιμασία γιὰ τὸν δύσκολο ἀγῶνα μας.

Πρέπει νὰ πιστέψουμε στὰ συνθήματα καὶ στὶς προσπάθειές του.

Μόνο ὅπου ὑπάρχει πίστη κι' ἐλπίδα ἀληθινὴ, ὑπάρχει κι' ἐπιτυχία.

ΚΩΣΤΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ
(Στ' π. γυμνασίου)

Ο ΟΘΩΝ

ΤΟΥ ΖΑΧΑΡΙΑ ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ

Μόλις ὁ ἀναγνώστης πρωτοπιᾶσει αὐτὸ τὸ βιβλίο στὰ χέρια του, ἴσως νὰ τοῦ γεννηθῆ ἡ ἀπορία πῶς ὁ Παπαντωνίου, ἓνας λογοτέχνης καταπιᾶστηκε μὲ μιὰ δουλειὰ τελείως ἱστορικὴ.

Σὰν ξεφυλίσει ὅμως τὶς πρῶτες σελίδες θά καταλάβῃ ὅτι καὶ τὸ βιβλίο αὐτὸ εἶναι ἓνα λογοτέχνημα, ὅπως καὶ ὅλα τὰ ἄλλα του. Θά καταλάβῃ ἀκόμη ὅτι ὁ Παπαντωνίου σ' αὐτὸ του τὸ ἔργο, εἶναι πολὺ περισσότερο ὁ καλλιτέχνης παρὰ ὁ ἱστορικός. Προτοῦ ὅμως προχωρήσουμε στὴν ἀνάλυση τοῦ «Ὁθωνα» ἄς ρίξουμε μιὰ ματιὰ στὴ ζωὴ τοῦ συγγραφέα του.

Ὁ Ζαχαρίας Παπαντωνίου γεννήθηκε στὸ Καρπενῆσι τὸ 1877 καὶ πέθανε στὴν Ἀθήνα τὸ 1940. Ἦταν κυρίως πεζογράφος, ἔγραφε ὅμως καὶ ποιήματα καθὼς καὶ κριτικὲς γιὰ καλλιτεχνικὰ ζητήματα, γιὰ τὸ Παπαντωνίου εἶχε βαθιὲς καλλιτεχνικὲς ἱκανότητες. Ἦταν πολὺ ἀπαισιόδοξος καὶ αὐτὸ κυρίως φαίνεται στοὺς Πεζοὺς Ρυθμούς του, ἓνα ἀπ' τὰ ἀριστουργήματά του. Γιὰ ἓνα διάστημα ἦταν διευθυντὴς τῆς Ἐθνικῆς Πινακοθήκης καὶ Ἀκαδημαϊκός. Ἄς δοῦμε τώρα τὸν Ὁθωνά του,

Τὸ βιβλίο αὐτὸ δὲν πραγματεύεται μόνον γιὰ τὸν Ὁθωνα ἀλλὰ καὶ γιὰ τὸν πατέρα του Λουδοβίκο Α'.

καθὼς καὶ γιὰ τὸν Λουδοβίκο Β'. Στὸν πρόλογό του ὁ συγγραφέας μᾶς ἐξηγεῖ τὸ γιατί, οἱ τρεῖς αὐτοὶ βασιλεῖδες ἦταν ἐνωμένοι μ' ἓνα κοινὸ χαρακτηριστικὸ πού στάθηκε ὀλόκληρη ἡ ζωὴ τους. Τὸ Ρωμαντισμὸ. Κυβέρνησαν τὶς χῶρες τους περισσότερο μὲ τὴν φαντασία παρὰ μὲ τὴν λογικὴ. «Ρωμαντικὴ δυναστεία» τοὺς ὀνομάζει ὁ Παπαντωνίου, καὶ ἔχει δίκιο. Τὸ βιβλίο αὐτὸ λοιπὸν μποροῦμε νὰ τὸ χωρίσουμε σὲ τρία μέρη: στὸ πρῶτο ὅπου ὁ συγγραφέας πραγματεύεται τὸν Ὁθωνα ὄχι τόσο σὰν ἱστορικὸ πρόσωπο, σὰν βασιλεῖα, ἀλλὰ σὰν ἄνθρωπο. Ἀρχίζει μὲ τὸ ἐξακριβωμένο περιστατικὸ πού συνέβηκε στὸν Ὁθωνα ὅταν στὰ 1833 πρωτοῆρθε στὴν Ἑλλάδα. Μόλις βγήκε ἀπὸ τὴν βάρκα του καὶ πάτησε στὸ ἔδαφος τοῦ Ναυπλίου, γλύστρησε.

Ὁ Παπαντωνίου δὲν φαίνεται νὰ εἶναι προληπτικός· ποιὸς ὅμως θά μποροῦσε νὰ ἀρνηθῆ τὰ τόσα ἄλλα πολιτικὰ γλυστρήματα τοῦ Ὁθωνα; Ὑπῆρξε ἓνας βασιλεῖς μὲ πολλὰ προτερήματα. Ἦταν ἐργατικός, ἀκούραστος, ἀφιλοκερδής, ἐξυπνος, καὶ τὸ κυριώτερο: ἀγαποῦσε τὴν Ἑλλάδα μὲ πάθος. Ἀλλὰ δυστυχῶς ὅλα του αὐτὰ τὰ προτερήματα σκιάσθηκαν ἀπὸ τὰ δυὸ κυριώτερα ἐλαττώματά του, τὴν θεωρία καὶ τὴν λεπτολογία, τόσο πολὺ ὥστε νὰ προ-

καλέσουν τὴν ἐξορία του. Πολλὲς φορές συνέβηκε νὰ τοῦ ὑποβάλλουν ἓνα διάταγμα οἱ ὑπουργοὶ του ἀλλ' ὥσπου αὐτὸς νὰ τὸ ἐξετάσῃ ἀπ' ὅλες τὶς πλευρὲς του, νὰ ἔχη ἀλλάξῃ ἡ κατάστασις πού τὸ εἶχε προκαλέσει. Τριάντα χρόνια περίπου βασίλευσε στὴν Ἑλλάδα καὶ σ' ὅλο αὐτὸ τὸ διάστημα δὲν κατάλαβε ὅτι ὁ Ἕλληκός λαὸς διαφέρει ἀπ' τὸν Βαυαρικό, ὅτι δὲν κυβερνιέται μὲ θεωρία ἀλλὰ μὲ πράξεις. Ὁ Ὁθωνας ἀκόμη εἶχε τὸ ἐλάττωμα τῆς ἐπιμονῆς. Ὁ Πήλικας διωρίσθηκε ὑπουργὸς μὲ τὸ ζόρι.

Ἀξιόλογη εἶναι ἀκόμη ἡ μορφή τῆς Ἀμαλίας. Τὴν βλέπουμε νὰ παραστέκη πάντοτε στὸ πλευρὸ τοῦ Ὁθωνα, στοργικὴ καὶ ἄγρυπνη. Ἀγαποῦσε κι' αὐτὴ τὴν Ἑλλάδα μὲ πάθος. Ἰππευε σὰν τὸν καλύτερο ἀξιωματικὸ καὶ διέσχισε ἐφιππῆ τὴν Ἑλλάδα ἀδιαφορῶντας γιὰ τὸ κρῦο, τὶς λάσπες, τὶς βροχές. Ἡ ζωὴ της μποροῦμε νὰ ποῦμε ὅτι ἦταν μαρτυρικὴ. Μὲ τὸ γυναικεῖο της ἔνστικτο προαισθάνονταν ὅλες τὶς καταστροφὲς καὶ ὑπέφερε ἀφάνταστα. Ἀλλ' ὅλα αὐτὰ δὲν εἶναι τίποτε μπροστὰ στὸ μαρτύριο πού πέρασε ἐξόριστῃ πιά στὴ Βαυαρία. Εἶναι ἓνα πρᾶγμα ἀφάνταστο τὸ τί ἔκλαψε τότε. Ἀπ' τὸ πρῶτ' ἕως τὸ βράδυ νοσταλγοῦσε τὴν Ἑλλάδα καὶ ἔκλαιγε, ἔκλαιγε. Ὁ Παπαντωνίου λέει πῶς ἂν ποτὲ γίνῃ κανένα ἄγαλμα τῆς Ἀμαλίας πρέπει νὰ τὴν παραστήσουμε μὲ μιὰ βρυσούλα.

Ἡ ἐκθρόνισις τοῦ Ὁθωνα ἔγινε στὶς 11 Ὀκτωβρίου 1862. Ὁ βασιλεῖς καὶ ἡ βασίλισσα ἔλειπαν σὲ περιοδεία. Οἱ ἐπαναστάτες τότε ἐλεύθεροι κατάργησαν τὴν βασιλεία τοῦ

Ὁθωνα. Τὴν προκήρυξη ἔγραψε ὁ Δεληγιώργης πάνω σ' ἓνα κανόνι. Ὁ Ὁθωνας καὶ ἡ Ἀμαλία δὲν ξέραν τίποτε. Ἡ Ἀμαλία ὅμως καθὼς ἔπλεαν γιὰ τὸν Πειραιᾶ λέει στὸν κυβερνήτη Παλάσκα: «Ἐχω τὸ προαίσθημα ὅτι ἔγινε ἐπανάστασις αὐτὴ τὴν νύκτα στὴν Ἀθήνα...»

Ἦστερα ἀπὸ λίγες ὥρες ὁ Γάλλος ὑποναύαρχος Τουσαρ τοὺς ἀνάγγελλε ὅτι δὲν εἶναι πιά βασιλεῖς τῆς Ἑλλάδας. Ἡ αὐλαία τοῦ δράματος εἶχε πιά πέσει.

Τὸ μέρος αὐτὸ, κατὰ τὴν γνώμη μου εἶναι τὸ ὠραιότερο ὅλου τοῦ βιβλίου, ἴσως γιὰ τὸ ἔχει περισσότερο ἐνδιαφέρον. Ὁ Παπαντωνίου μᾶς παρουσιάζει μορφὲς καὶ γεγονότα μὲ μιὰ καταπληκτικὴ σαφήνεια.

Στὰ ἄλλα δύο μέρη τοῦ βιβλίου μᾶς μιλάει ὁ καλλιτέχνης. Πραγματεύεται δὲ στὸ πρῶτο γιὰ τὸ Μόναχο καὶ τὸν ἰδρυτὴ τοῦ Λουδοβίκο Α', καὶ στὸ ἄλλο γιὰ τὸν Λουδοβίκο τὸν Β' καὶ τὴν μουσικομανία του.

Ἐκτὸς τοῦ ὅτι καὶ οἱ δύο εἶναι ρωμαντικοὶ εἶναι καὶ φανατικοὶ προστάτες τῆς τέχνης. Ὁ πρῶτος τῆς ζωγραφικῆς, ἀρχιτεκτονικῆς μὲ τὸν περίφημο ζωγράφο Κορνέλιους καὶ τοὺς ἀρχιτέκτονες Κλέντσε καὶ Γκαϊρτνερ—στὸν ὁποῖο καὶ ὀφείλουμε τὰ παλῆ ἀνάκτορα—καὶ ὁ δεύτερος στὴ μουσικὴ μὲ τὸν Βάγνερ. Εἶναι κι' οἱ δυὸ οἱ Μαικήνες τῆς Κεντρικῆς Εὐρώπης.

Ὁ Λουδοβίκος Α' ἀγαποῦσε καὶ θαύμαζε τὴν Ἑλλάδα. Ἄν καὶ βρισκόταν στὸ κέντρο τοῦ μεσαιωνικοῦ ρυθμοῦ ἐν τούτοις ἀπομακρύνθηκε ἀπ' αὐτὸν πλησιάζοντας στὸν Ἑλληνορωμαϊκὸ τρανὴ ἀπόδειξις τὸ Μόναχο.

Εἶχε γράψει ἀκόμα πολλὰ ποιήματα γιὰ τὴν χώρα μας ποὺ μεταφράσθηκαν καὶ στὰ Ἑλληνικά. Προτοῦ πεθάνη ἔδωσε γιὰ τὸν Κρητικὸ ἀγῶνα 100.000 φιορίνια μὲ τὸν ὄρο νὰ μὴν ἀκουστῆ ποιὸς ἦταν ὁ δωρητής. Καὶ δὲν ἦταν ἡ πρώτη φορά.

Ὁ Λουδοβίκος Β΄ διακρίνεται περισσότερο γιὰ τὴν μουσικομανία του, παρὰ γιὰ τὸν φιλελληνισμό του, ἦταν σύγχρονος τοῦ Βάγνερ καὶ ὁ μεγαλύτερος θαυμαστής του. Τὸν λάτρευε κυριολεκτικά. Τὸν κρατοῦσε κοντὰ του καὶ γιὰ ἀνταμοιβὴ τοῦ εἶχε θέσει στὴ διάθεσή του τὸ δημόσιο ταμεῖο, ἀπὸ ὅπου ὁ Βάγνερ ἔπαιρνε μὲ τὰ δυὸ του χέρια. Γιὰ χάρη του ὁ βασιλεὺς εἶχε παραμελήσει ὅλα τὰ καθήκοντα. Ὅταν δὲν ἦταν μαζί του τριγύριζε μόνος στὸ βασιλικὸ κῆπο. Ἡ κατάσταση αὐτὴ ὅμως δὲν μπορούσε νὰ κρατήσῃ. Ὁ λαὸς ἐπα-

ναστάτησε καὶ ὁ Βάγνερ ἀναγκάσθηκε νὰ φύγῃ. Ὁ Λουδοβίκος κράτησε τὸν θρόνο του ὅσπου μιὰ μέρα τὸν βρῆκαν πνιγμένο σὲ μιὰ λίμνη μαζί μὲ τὸν γιατρό του. Ἐνα μυστήριον σκεπάζει τὸν θάνατό του. Πάντως οἱ γιατροὶ εἶπαν ὅτι ἦταν τρελλός.

Στὰ δυὸ αὐτὰ μέρη τοῦ βιβλίου τοῦ ὁ Παπαντωνίου εἶναι ὅπως εἶπαμε ὁ καλλιτέχνης. Μοῦ φαίνεται πάντως ὅτι λείπει σὲ ὠρισμένα μέρη - ὅπως γιὰ τὸ Μόναχο ἢ γιὰ τὸν Βάγνερ - περισσότερο ἀπὸ ὅσα θὰ ταίριαζαν. Ὅμως καὶ αὐτὴ του ἡ πολυλογία εἶναι εὐχάριστη χάρις στὸ ὕφος του καὶ στὴ γλώσσα του. Ἀπὸ τὴν ἀρχὴ ὡς τὸ τέλος δὲν παύει νὰ εἶναι ὁ λογοτέχνης ποὺ σοῦ ἐπιβάλλεται μὲ τὴν ἀπλότητα καὶ τὴν σαφήνειά του.

ΣΑΜΗΣ Σ. ΚΑΣΣΟΥΤΟ
(Στ' ν. γυμνασίου)

ΠΟΘΟΥΛΑ

Ἄν ρωτούσατε τὴν μικρὴν ἐκείνη παιδούλα μὲ τὰ οὐρανογάλανα μάτια, τὰ γεμάτα φωτερὴν ἀθωότητα, ἂν ρωτούσατε τὴν Ποθούλα πόσων χρονῶν εἶναι, σίγουρα δὲ θᾶξερε τί ν' ἀποκριθῇ.

Ἦξερε μονάχα πὼς γεννήθηκε τὴ χρονιά ποὺ χτίστηκε ὁ Ἄη - Σπυρίδωνας, ἡ ἐκκλησιά τοῦ χωριοῦ, κί' ἀκόμα πὼς ἡ ξαδέλφη της ἡ Μύρτω, ποῦρθε στὸν κόσμον τὸ χρόνο ποὺ γκρέμισαν τὸ μῦλον τοῦ γέρω - Νότη, ἦταν δυὸ θέρους μεγαλύτερη ἀπ' αὐτή.

Μὰ δὲν ἤξερε πόσων χρονῶν εἶναι κί' οὔτε τὴν ἔμελλε γιὰ τὸν Καίρο, τὸ δεσμευτὴ τῶν λογισμῶν, οὔτε γύρευε τὴ Γνώση, μὰ τὴ Χαρά. Κί'

αὐτὴ τὴν ἀπαντοῦσε στὴ Φύση σὲ κάθε της ἐκδήλωση, σὲ κάθε της πτυχί. Κί' ἀγαποῦσε τὴν Ἄνοιξη, τὸ γαλάζιο τ' οὐρανοῦ κί' αἰσθανόταν μὲ τ' ἄνθη, μὲ τὰ πουλιά χωρὶς νᾶχη τὴ Γνώση, τὴ Γνώση ποὺ σὲ τούτῃ τὴν ἀγνήν ἀπόλαυση δὲ θᾶχε τίποτα ὡμορφότερο νὰ προσφέρῃ.

Ἦτανε σπάταλο σὲ φωτοπαίχνιδα τοῦτο τ' ἀπομεσήμερο τοῦ Μαΐου.

Τὸ φῶς γλυστροῦσε μέσα στίς ἀσημιές φυλλωσιές τῆς λεύκας, χᾶιδε συνάμα κάποιον πλατάνι καὶ χύνονταν περίσσιο στὰ νερὰ τοῦ Βάλτου. Λογῆς λογῆς θάμνοι, ὀλάνθιστοι, δέχονταν τίς ἀχτίδες τῆς χαρᾶς μὲ ἡρεμὴ ἀγαλλίαση.

Οἱ καλαμιές δὲν κινούσαν, σὰν ἄλλοτε, θλιβερά τ' ἄχαρα κορμιά τους μὰ πάσχιζαν νὰ κρατηθοῦν στητές. Πιὸ πέρα σχίζοντας τὸ γαλανόφωτον αἰθέρα, τὰ φλώρια τόνιζαν μιὰ Μαγιάτικη συμφωνία.

Τούτῃ τὴν ὄπτασιὰ ἀτένισε ἡ Ποθούλα, ὅταν μονάχη της ἔφτασε ὡς ἐκεῖ. Ἀγκάλιασε ἡ ματιὰ της ὅλη τὴ γύρω Φύση καὶ ἡ καρδιά της ξεχείλισε σ' ἓνα χαμόγελο.

Γονάτισε,, ἔκοψε ἀγριολούλουδα κί' ἔπλεξε στεφάνια τόσα, ποὺ γέμιζε ὀλοκληρη καὶ δὲν ξεχώριζε πιὰ ἀνάμεσά τους - ἓνα ἀγριολούλουδο κί' αὐτὴ...

Ξάφνου, μιὰ πολὺχρωμη, φανταχτερὴ πεταλούδα πέρασε μ' ἄστατο πέταγμα. Πὼς ἀρέσει στὴν Ποθούλα καὶ πὼς θᾶθελε νὰ τὴν ἔχη δική της! Τρέχει τὴν κυνηγᾷ μὲ ἀμέριμνα γέλια. Δὲν κυτᾶ παρὰ μόνον αὐτὴ.

—Τὶ ἀπερίσκεπτη ξενοιασιά, φτωχὴ παιδούλα. Πέφτει στὸ Βάλτο...

Φωνάζει, γυρεύει βοήθεια... μὰ ἡ κραυγὴ της δὲ διάφερε πολὺ ἀπ' τὶς χαρούμενες φωνές τῶν παιχιδιῶν της, φαινόταν σὰν κάποια πιὸ τονισμένη συνέχεια τῆς χαρᾶς της· οὔτε οἱ φτερωτοὶ της σύντροφοι δὲν τῶνοιωσαν, κανεὶς. Καὶ... πνίγεται ἡ Ποθούλα. Κυνηγώντας μιὰν ἐφήμερη ὑπαρξή, μιὰ πεταλούδα! Γιὰ μιὰ στιγμὴ σείστηκαν οἱ φυλλωσιές, οἱ καλαμιές ἀνατρίχιασαν μὰ... τίποτ' ἄλλο.

Ὁ ἥλιος ποῦγενε τώρα στὴ δύση, ὀλοπόρφυρος, μὲ τίς ἀνταύγειες ποῦριχνε στὸ Βάλτο, πορφυρές κί' αὐτές, φαινόταν νᾶχυνε σπονδὴ ἀπὸ αἷμα.

Πιὸ πέρα, σχίζοντας τὸ γαλανόφωτον αἰθέρα, τὰ φλώρια τόνιζαν ἀκόμα τὴ Μαγιάτικη συμφωνία.

ΚΩΣΤΑΣ ΣΚΑΛΙΟΡΑΣ
(Ε. π. γυμνασίου)

GOETHE

Ο ΒΡΥΚΟΛΑΚΑΣ

*Σὰν ποιὸς καλπάζει, τόσ' ἀργὰ στὴ νύχτα στὸν ἀγέρα ;
εἶν' ὁ πατέρας μὲ τὸ γυιό, πὸν ἔρχοντ' ἀπὸ πέρα.
Κρατᾷ ὁ πατέρας τὸ παιδί, στὰ χέρια του, γερμένο.
γιατ' εἶν' ἀπὸ τὸν πυρετὸ τὸ δόλιο, ἀποσταμένο.*

*«Γιατὶ παιδάκι μου καλό, σκοτείνιασε ἡ μορφή σου;»
—«Δὲν βλέπεις τὸν βρυκόλακα, δὲν τρώμαξε ἡ ψυχὴ σου ;
Νὰ τὸν ἰδῆς πατέρα μου, πὼς εἶναι στὸ σκοτάδι».
—«Εἶναι δροσιὰ καὶ καταχνιὰ π' ἀπλώνεται τὸ βράδι».*

*«Μικρούλικο παιδάκι μου, πᾶμε ἔλα μαζί μου,
νὰ δῆς παιχιδία ὁμορφα, π' θὰ παίζουμε παιδί μου.
Ἄμορφ' ἀγριολούλουδα, θὰ στέκωνται στὸ δρόμο,
ποὺ θὰ περνᾶμε μεῖς οἱ δυὸ καὶ θὰ ξεχνᾶς τὸ πόνο».*

—«Πατέρα μου, πατέρα μου δὲν ἴκονσαι ἀκόμα,
τὶ λέει ὁ βρονκόλακας μὲ τὸ βραχνό του στόμα ;»

—«Μὴ σκιάζεσαι παιδάκι μου, μὴν τρέμει τὸ κορμί σου,
ἀγέρας δέρνει τὰ κλαδιά, ἡσύχαζε, κοιμήσου».

—«Θέλεις μικρούλιχο παιδί, θέλεις νὰ ρθῆς μὲ μένα ;
νὰ δῆς ὁμορφα πράγματα πὸν ἔχω γὼν γιὰ σένα ;
Οἱ κόρες μου θὰ τραγουδοῦν, γιὰ σέ, καὶ θὰ χορεύουν,
θὰ σέρονουν τὸ νυκτερινὸ χορὸ, θὰ σέ μαγεύουν.»

—«Πατέρα μου, πατέρα μου, δὲν βλέπεις δῶ μπροστά μας,
τις κόρες τοῦ βρονκόλακα ; εἶναι, τόσο, κοντά μας».

—«Παιδάκι μου, παιδάκι μου, τί ἔχεις ὦρες ὦρες ;
Εἶν' οἱ παλιῆς βελανιδιῆς πὸν φαίνονται σὰν κόρες».

«Μ' ἀρέσει τὸ κορμάκι σου κι' ἡ ὁμορφιά σ' ἡ θεία.
ἂν δὲν ἐλθῆς μὲ τὸ καλό, σὲ παίρνω μὲ τὴ βία».

—«Πατέρα μου, πατέρα μου, τώρα μὲ ἀκουμπάει
μὲ τὸ ψυχρὸ τὸ χέρι του, ἂχ ποῦ θε νὰ μὲ πάει ;

Καὶ κεῖ πὸν κράτει ὁ γονιὸς τὸ τέκν' ἀγκαλιασμένο.

Ξεψύχησε τὸ ἄμοιρο στὰ χέρια του γεομένο.

Καλπάζει, φθάνει, μὲ καῦμό, καὶ μπαίνει στὴ ἀλλή του,

κρατᾷ στὰ χέρια του νεκρὸ τὸ δόλιο τὸ παιδί του.

Μεταφρ. Σόλων Δ. Σπηλιωτόπουλος

“Ἡ Συντροφιά τῶν μικρῶν”

ΤΟ ΤΑΞΕΙΔΙ ΜΟΥ

Τὸ καράβι εἶχε πιά τελειώσει τὴ φόρτωση τῶν ἐμπορευμάτων, ὅταν ὁ καπετάνιος διάταξε τὴν ἀναχώρηση.

Ὁ μηχανικὸς ἀναψε τὴν μηχανή κι' οἱ ναῦτες ἀνέβασαν γρήγορα τὶς ἄγκυρες. Ξεκινοῦμε... Μερικά μαντήλια χαιρετοῦν τὸ καλοτάξιδο καράβι μας ἀπὸ τὰ παράθυρα καὶ τοὺς ἐξῶστες τῶν σπιτιῶν. Ἀφήνουμε τὸ χιλιотραγουδημένο νησί μας μὲ τὰ ἀνθόσπαρτα περιγιάλια του καὶ ἀντικρύζουμε πιά τὸ νησί Δία, πὸν ἀπέχει λίγα μίλια ἀπὸ τὴν Κρήτη καὶ ὅπου θὰ διανυκτερεύσουμε. Ὁ ἥλιος ἔφευγε πρὸς τὴ δύση του μεγάλως,

ὀλοπόρφυρος κι' ὄλα τὰ βουνὰ καὶ τ' ἀκρογιάλια εἶχαν γίνει ρόδινα. Ὁ βραδυνὸς θαλάσσιος ἀγέρας ἀνέμιζε τὰ πανιὰ καὶ μᾶς ἔφερνε ἕνα ἀπαλὸ χᾶδι. Φθάσαμε στὴ Δία κι' ἀράξαμε σ' ἕνα φυσικὸ γαλήνιο λιμανάκι. Πίσω ἀπ' τὴ Δία εἶναι ἕνα μικρὸ ξερονήσι, σὰ βράχος, πὸν λέγεται Παξιμάδι. Ἡ παράδοση λέγει ὅτι ἡ Δία ἦταν ἕνα τέρας πὸν πήγαινε νὰ καταπιῆ τὴν Κρήτη. Ὁ Θεὸς ὅμως τοῦ ἔρριξε αὐτὸ τὸ «παξιμάδι» καὶ ἔτσι ἐλίθωσε τρώγοντάς το. Ἀφοῦ φάγαμε μὲ συντροφιά τοὺς ναῦτες κάτσαμε στὸ κατάστρωμα καὶ κοιτάξαμε

ἀπέναντι τὴν Κρήτη. Τὸ βλέμμα μου, ἢ σκέψη μου ἦταν στραμμένα στὸ νησί μας ἐκεῖ πὸν γεννήθηκα καὶ ἀνατράφηκα. Ἀντίκρου μου ἀτένιζα τὸν Ψηλορείτη πὸν ὑψώνοταν μεγάλοπρεπος, ἀκατάλυτος. Γιὰ στερνὴ φορὰ συγκινημένος κοίταξα τὴν Κρήτη τὸν τόπο πὸν ἔνοιωσα τόσες χαρὲς μὰ καὶ τόσες λαχτάρες κι' ἀγωνίες τὸν καιρὸ πολέμου, ἀγκάλιασα μὲ τὴ ματιὰ μου τ' ἀκρογιάλια τῆς πὸν διαγράφονταν ἀμυδρὰ στὸν ὀρίζοντα κ' ἔκλεισα μέσα μου βαθεῖα, τὴν εἰκόνα τῆς. Ξαπλώσαμε νὰ κοιμηθοῦμε γιὰτὶ θὰ ξεκινούσαμε χαράματα. Ἡσυχία μεγάλη ἀπλωνόταν ἀκόμα γύρω μας σὰν ἀκούστηκε ἡ φωνὴ τοῦ καπετάνιου.

—Βρὲ Μῆτσο !

—Ὅρῖστε καπετάνιε μου, ἀποκρίθηκε ἀμέσως ὁ λοστρόμος.

—Ξύπνα βρὲ καὶ τ' ἄλλους ν' ἀνεβάσετε τὶς ἄγκυρες γιὰτὶ θὰ φύγουμε. Οἱ ναῦτες σηκώνονται σὰ μεθυσμένοι ἀπὸ τὸν ὕπνο ἢ φωνὴ τοῦ καπετάνιου ὅμως πιὸ δυνατὴ τώρα τοὺς συνεφέρνει ὀλότελα. Ἡ μηχανὴ ἀρχίζει τὸ μονότονο τραγοῦδι τῆς. Οἱ ἄγκυρες ἀνεβαίνουν καὶ τὸ καράβι φεύγει. Τὸ νησί μας χάνεται πιά στὸ βάθος τοῦ ὀρίζοντα. Ἡ Σαντορίνη ἀρχίζει νὰ διακρίνεται σὰν σύννεφο μακριὰ μας. Τὰ δελφίνια γύρω μας πηδοῦν καὶ συναγωνίζονται τὸ καράβι μας. Ὁ Μῆτσος ὁ λοστρόμος, πὸν ἦταν καὶ μάγερρας φτιάχνει καφέ γιὰ νὰ πιῆ τὸ πλήρωμα. Τὸ καράβι μας σχίζει τὸ πέλαγος. Μεγάλη «ἀτσιγαρία» ἔχει πέσει στοὺς ναῦτες κι' ὄλοι βάζουν τὶς πίπες τους στὸ στόμα γιὰ νὰ γελιοῦνται ὅτι καπνίζουν. Κατὰ τὸ ἀπόγευμα μπαίνουμε στὸ λιμάνι τῆς Σαντορίνης.

Μέσα στὸ λιμάνι εἶναι τὸ ἠφαίστειο. Οἱ βράχοι του μαῦροι καὶ ἀπότομοι στέκονταν σὰ γίγαντες γύρω μας. Τὸ ἠφαίστειο δὲν ἐκάπνιζε. Ἡ Σαντορίνη ἔχει περίεργη θέα εἶναι κομμένη στὰ δυό. Ἐνα μεγάλο μέρος τῆς, ὅπως μοῦ εἶπαν, ἔχει βουλιάξει καὶ αἰτία εἶναι τὸ ἠφαίστειο.

Ἀπάνω ψηλὰ φαινόταν ἡ πόλη μὲ τὰ κάτασπρα σπίτια τῆς. Ἐκεῖ περάσαμε τὴ νύχτα. Τὴν ἄλλη μέρα συνεχίσαμε τὸ ταξίδι μας ἀλλὰ ἡ θάλασσα ἦταν τώρα φουρτουνιασμένη. Τὸ καράβι ἀγκομαχοῦσε μ' ἀνοιγμένα ὄλα τὰ πανιὰ του, πὸν ἀνάμεσά τους ὁ ἀέρας σφύριζε δαιμονισμένα. Ὁ καπετάνιος ἀτρόμητος στεκόταν στὸ τιμόνι τὰ κύματα ἔσπαζαν ἀφρισμένα χτυποῦσαν στὰ πλάγια τὸ καράβι μας καὶ τὸ γέμιζαν νερά. Μᾶς πιάνει ὄλους ἀγωνία. Κατορθώνουμε ὅμως νὰ προχωρήσουμε καὶ τ' ἀπόγευμα τῆς ἴδιας μέρας περνᾶμε τὴ Φολεγάνδρο καὶ ἀράζουμε ἀπέναντι στὴ Κίμωλο σ' ἕνα ἡσυχὸ λιμανάκι. Ἐκεῖ μείναμε δύο ἡμέρες γιὰτὶ εἶχε μεγάλη φουρτοῦνα. Εἴμαστε σὲ στενόχωρη θέση γιὰτὶ τέλειωσαν τὰ τρόφιμά μας. Ἐπισκεπτόμαστε τὸ χωριὸ ὅπου εὐτυχῶς βρίσκουμε ὠραῖα, φρέσκα ψάρια. Τὴν τρίτη μέρα τέλος πάντων, ἀποφασίζει ὁ καπετάνιος νὰ συνεχίση τὸ ταξίδι. Ἡ τρικυμία ἐξακολουθεῖ. Περνᾶμε τὴν Μῆλο καὶ μὲ τὴν βοήθεια τοῦ Θεοῦ φθάνουμε στὸ Σάντο Τζώρτζη. Ἐκεῖ ἕνα μεγάλο βαπόρι εἶναι τορπιλλισμένο καὶ ἔχει κάτσει στὰ ρηχά. Τὸ περιεργαζόμαστε καὶ λυπούμαστε τὸ ἄτυχο βαπόρι. Τὴν ἐπομένη πιά ἀντικρύσαμε τὸ τὸ Σούνιο. Κι' ἐμεῖς κι' οἱ ναῦτες μὲ χαρὰ καὶ τραγοῦδια βλέπαμε τὴν

άκτη καί ανυπομονούσαμε νά φτάσουμε. Στις 5 ἡ ὥρα ἀφοῦ στό προλιμένα ἐξέτασαν τά χαρτιά μας, ἀγκυροβολήσαμε στό ρολοῖ τοῦ Πειραιᾶ. Κατάπληκτος ἀπό τὸ ἀσυνήθιστο καὶ ὠραῖο θέαμα τῶν ἀμέτρων καραβιῶν, τῶν ρυμουλκῶν κι' ἀπέναντι τῶν σιδηροδρόμων, βγῆκα

ΤΟ ΚΑΡΔΙΟΧΤΥΠΙ ΤΩΝ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΩΝ

— Διαβάζετε, διαβάζετε, μᾶς ἔλεγε ὁ κ. Μπερζάν.

Οἱ διαγωνισμοὶ θὰ εἶναι αὐστηρότατοι. Σᾶς μένουν δέκα - πέντε μέρες.

Ἐνα ρῖγος διέτρεξε τὸ σῶμα μου. Χίλιοι δύο φόβοι μοῦ τάραζαν τὸ μυαλό μου.

Κάθε φορά πού ἄκουγα αὐτὲς τίς λέξεις ἢ καρδιά μου πήγαινε νά σπάσει. Ἄρχισα νά μετρῶ τίς μέρες, ἀλλὰ καὶ νά διαβάζω καὶ νά παρασκευάζομαι.

Τέλος ἔφθασε ἡ μοιραία μέρα. Προσπαθῶ νά δώσω θάρρος στὸν ἑαυτό μου. Διερωτῶμαι : Μήπως δὲν εἶμαι ἰκανὸς νά περάσω ; Τὴν τελευταία νύχτα δὲν κοιμήθηκα καλά. Ὅλο ἐφιάλτες τάραζαν τὸ μυαλό μου. Ἐβλεπα τὰ διάφορα μαθήματα σάν τείχη νά ὀρθώνονται μπροστά μου.

Καὶ πραγματικά, ὅμοια μὲ τείχη εἶναι, ἀλλὰ χαμηλότερα, ὅπως τὰ τὰ Ἰταλικά, Ἱερσοκευτικά, τὰ Γαλλικά, κι' ἄλλα ἐπιβλητικά ὅπως τὰ Μαθηματικά, ἡ Γεωμετρία, τ' Ἀρχαῖα. Τέλος ἄρχισε νά χαράζει.

στὴν προκουμαία. Ἦταν ἡ πρώτη μου ἐπαφή μὲ τὴ ζωὴ μιᾶς μεγαλοπόλης κι' ἦταν φυσικὸ νά μοῦ δημιουργήσῃ μιὰν ἐντύπωση πού ἔχω ἀκόμη στὴ μνήμη μου.

ΚΩΣΤΑΣ ΛΥΓΙΔΑΚΗΣ
(Γα' ν. γυμνασίου)

Μοῦ μένουν μπροστά μου τέσσαρες ὥρες. Ὁ καιρὸς ὅμως περνᾶ. Οἱ τέσσαρες ἔγιναν τρεῖς, οἱ τρεῖς δύο, οἱ δύο μία. Ἐτοιμάστηκα νά φύγω. Ἀποχαιρέτησα τὴ μητέρα μου ἐνῶ αὐτὴ μοῦ ἔδινε ἀπὸ τὸ παράθυρο τίς τελευταῖες συμβουλές : «Μὴν εἶσαι ἀφηρημένος, πρόσεχε τί θὰ γράψης, καλὰ γράμματα». Δὲν ἄκουσα πιά τίποτε ἄλλο μ' ἔπιασε μεγάλη συγκίνηση, σάν νά πήγαινα νά μὲ σφάξουν. Λιποψύχησα καὶ εἶπα : «Τὶ καλὰ ὅταν ἦμουν μικρός !»

Μὰ μιὰ φωνὴ μέσα μου μὲ διέκοψε : Ἄν σ' αὐτὸ τὸ ἐμπόδιο τρέμεις τώρα, τί θὰ κάνης στὰ μεγάλα πού θὰ παρουσιασθοῦν στὴ ζωὴ σου, ὅταν γίνεις ἄντρας ;»

Σ' αὐτὴ τὴ φωνὴ βρῆκα τὴν ψυχραιμία μου. Ἀλήθειο εἶχε δίκιο. Καὶ εἶπα ἀποφασιστικά : «Θὰ περάσω ! Θὰ γκρεμίσω τὰ ἐμπόδια πού ὀρθώνονται μπροστά μου...».

Νά τὸ σχολεῖο φάνηκε. Ἐτρεξα μὲ περισσότερο θάρρος, χωρὶς καρσιοχτύπι, μὲ μιὰ ἔμμομη ἰδέα : Νά προαχθῶ ! Νά προαχθῶ.

ΣΤΕΛΛΙΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ
(Β' γυμνασίου)

ΜΙΑ ΩΡΑ ΧΩΡΙΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗ

Τὴν ὥρα πού ἀνεβαίνουμε ἀνόρεχτα τὴ σκάλα σάν κοπάδι μὲ ἐπικεφαλῆς τὸν πρόεδρο καὶ στό τέλος τὸν ἐπιμελητὴ, μιὰ φωνὴ ἀκούεται :

— Ἄχ, καὶ νά μὴν ἐρχόταν ὁ καθηγητής !

— Ποῦ, τέτοια τύχη ! τοῦ ἀπαντᾶμε ὅλοι.

Ἄλλὰ ἡ αὐστηρὴ φωνὴ τοῦ προέδρου, μᾶς διακόπτει :

— Σιωπή ! Θὰ σᾶς πάω στό δικαστήριο.

Τέλος φτάσαμε στὴν τάξη καὶ τότε ὀρμάμε ὅλοι στὰ θρανία μας γιὰ νά ρίξουμε μιὰ ματιὰ στό μάθημα, ἴσως τὴν πρώτη.

Ἄλλὰ ἡ προφητεία τῆς σκάλας φαίνεται ὅτι ἦταν ἀληθινή γιατί ἡ ὥρα περνᾶει καὶ καθηγητὴς δὲν φαίνεται. Ὡστόσο ἔχουμε δυὸ κέρβερους μεσ' τὴν τάξη, τὸν πρόεδρο πού ἔχει τὰ μάτια του πιὸ πολλὰ ἀπὸ δεκατέσσερα καὶ εἶναι ἀκούραστος φωνακλᾶς καὶ τὸν ἐπιμελητὴ πού τρέχει παντοῦ μὲ ἓνα μπλόκ καὶ ἓνα μολύβι στό χέρι γιὰ νά ἐξασφαλίσῃ πελατεία στό δικαστήριο. Τώρα πιά ὅλοι ἔχουμε διαβάσει τὸ μάθημα καὶ

καρφώνουμε τὰ μάτια στίς δυὸ ἀστέρειτες πηγὲς πνεύματος, στὸν Βουτιερίδη καὶ στὸν Λυγιδάκη, καὶ περιμένουμε μὲ ἀνοιχτὸ στόμα νά ἀνοίξουν κ' ἐκεῖνοι τὸ δικό τους, γιὰ ν' ἀρχίσουν κανένα ἀπὸ τὰ νόστιμα ἐκεῖνα ἀστεῖα τους πού μᾶς κάνουν νά βαστάμε τὴν κοιλιὰ μας ἀπὸ τὰ γέλια. Τέλος ὁ κωμικώτατος Λυγιδάκης ἀρχίζει νά λὲη κανένα Κρητικὸ ἀνέκδοτο ἀλλὰ ἡ φωνάρα τοῦ προέδρου ἀκούεται, συνοδευόμενη ἀπὸ ἄπειρα χτυπήματα στὴν κακόμοιρη ξεχαρβαλωμένη ἔδρα :

— Λυγιδάκη, μπροστά σου !

Καλύτερα νά μᾶς σκότωνε

Παρακάλια μάταια. Ὁ κύριος πρόεδρος δὲν ἀλλάζει γνώμη.

— Ἄχ, πότε θὰ χτυπήσῃ τὸ κουδοῦνι γιὰ γὰ γλυτώσουμε ἀπὸ αὐτὸ τὸν τύραννο !

Τὸ ἀποτέλεσμα. Τὸ δικαστήριο νηστικὸ καὶ ξελιγωμένο κάθεται ὡς τίς δυὸ γιὰ νά δικάσῃ σχεδὸν ὅλη τὴν τάξη πού τόλμησε νά παρακούσῃ τοὺς δυὸ κέρβερους.

ΛΟΥΚΑΣ Μ. ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ
(Γ' α' γυμνασ. ν. τ.)

Ο ΜΕΓΑΛΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ

Μεγάλος Ἀλέξανδρος ! Ἐνα ὄνομα πού ὑπῆρξε γιὰ τοὺς Ἕλληνες, ἓνας θρῦλος, ἓνα καύχημα. Ἄν καὶ ἔχουν περάσει τόσα χρόνια, ὅμως αὐτὸς θὰ μένη πάντοτε γιὰ ὅλους ἓνας ἥρωας, ἓνας ἡμίθεος, ἓνας δεύτερος Ἀχιλλέας. Κι' ἀλήθεια ὁ Ἀλέξανδρος ἦταν ὁ πιὸ μέγας στρατηλάτης τῶν Ἑλλήνων. Παράλληλα ἡ εὐγένεια, ἡ εὐαισθησία, ἡ λεπτότητα,

μαρτυροῦσαν τὴν ψυχικὴ του ἀνωτερότητα. Ὁ Ἀλέξανδρος ὅμως πιὸ πολὺ ἀπ' ὅλα ἀγαποῦσε τὴν πατρίδα του, τὴ δόξα καὶ τὴ μουσική. Ὅταν κάποιος μουσικὸς ἔπαιξε ἓνα στρατιωτικὸ κομμάτι, ὁ Ἀλέξανδρος ἐνθουσιάστηκε τόσο πολὺ πού ὀρμησε στὰ ὄπλα. Λάτρευε τὴν Ἑλληνικὴ τέχνη, τὰ Ἑλληνικὰ γράμματα μὲ τὸ ἴδιο πάθος πού ἔκανε καὶ πόλεμο.

Ήταν ψηλός, ρωμαλέος, με μαλλιά πουΰπεφταν στο μέτωπό του σαν χαίτη λιονταριού, με πλατεῖς ώμους και με γυμνασμένο, γερό, σώμα. Τὰ μάτια του γαλάζια, γεμάτα ἐξυπνάδα κι' εὐγένεια. Ἀπὸ μικρός, ὅταν καβάλησε τὸν Βουκεφάλα φανερώθηκε ἀμέσως ὁ ἄνθρωπος ποὺ ἔχει θέληση καὶ γενναιότητα. Κι' ὅταν ἀργότερα ἀνέβηκε στὸν θρόνο τῆς Μακεδονίας, νέος εἴκοσι χρονῶν καὶ μπόρεσε νὰ νικήσῃ τοὺς ἐχθροὺς ποὺ ἀπειλοῦσαν τὴν ἀγαπημένη του πατρίδα, φάνηκε πὼς ἦταν γεννημένος γιὰ νὰ διοικῆ. Ὁρμητικὸς κι' ἀξέθυμος μ' ὄλη τὴν νεανικὴ φλόγα, γεμάτος ἀνυπομονησία γιὰ ἔργα μεγάλα, φλεγόταν ἀπ' τὴν ἐπιθυμία νὰ τὰ πραγματοποιήσῃ ὅσο μποροῦσε πιὸ γρήγορα.

Ἡ μεγάλη του γενναιότητα κι' ἀνδρεία φαίνεται παντοῦ, σ' ὅλες τὶς μάχες τους. Πρῶτος ἔπεφτε ἀνάμεσα στοὺς ἐχθροὺς με ὑψωμένο τὸ κοντάρι! Κι' ὅταν αὐτοὶ τὸν ἔβλεπαν ὀρθό, στητό πάνω στ' ἄγριο ἄλογό του με τὰ ξανθὰ μαλλιά του καὶ τὴν περικεφαλαία του, τότε ἄφηναν τὰ ὄπλα κι' ἔφευγαν ἀπ' τὴ μάχη. Εἶχε ἀκόμα μεγάλη θέληση κι'

ἐγκράτεια. Ὅταν περνοῦσε τὴν ἀνυδρο ἔρημο τῆς Γεδρωσίας τοῦφεραν νὰ πιῇ μόνος αὐτὸς νερό, μὰ ἐκεῖνος τὸ ἔχυσε περήφανα σάν νὰ εἶπε: «Κι' ἐγὼ δὲν θέλω νὰ ζῆσω ἀφοῦ ὑποφέρουν καὶ πεθαίνουν οἱ σύντροφοί μας». Κι' ὅμως ἦταν κι' ἐκεῖνος ἄνθρωπος. Μὰ ἓνας ἄνθρωπος στ' ἀλήθεια με τεράστια ἀξία, με προσωπικότητα, με πίστη καὶ ἰδανικά.

Δίκαια ἡ Ἱστορία τὸν ὀνόμασε Μεγάλο. Ναί! ἦταν Μεγάλος γιατί ἦταν γενναῖος σάν στρατιώτης καὶ γιατί ἐξάπλωσε τὸν Ἑλληνικὸ πολιτισμὸ ὡς πέρα μακρὰ, στὶς Ἰνδίες τὸν πολιτισμὸ αὐτὸ ποὺ δόξασε τὴν Ἑλλάδα. Ὁ Ἀλέξανδρος σ' ὄλη τὴν ζωὴ εἶχε ἓνα ἰδανικό. Ἦθελε νὰ φτάσῃ τὸν Ἀχιλλέα. Αὐτὸς ἦταν γιὰ τὸν Ἀλέξανδρο νὰ τέλειο. Καὶ τ' ὄνειρό του νὰ τὸν φτάσῃ. Καὶ με τὴ μεγάλη του θέληση τὴν γενναιότητά του, τὸν ἔφτασε. Ναί! τὸν ἔφτασε καὶ μποροῦμε νὰ εἶμαστε περήφανοι γιὰ τὸν Μ. Ἀλέξανδρο, τὸν μεγαλύτερο στρατηλάτη τῶν αἰώνων.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ Γ. ΔΑΟΥΤΗ
(Γ. ν γυμνασίου.)

Τί εἶναι ἡρωϊσμός;

Τὸ νὰ πηγαίνεις στὸ σχολεῖο με τὸ χαμόγελο στὰ χεῖλη.

Στὸ δρόμο:

- Τί πῆρες σήμερον Κώστα ἀπ' τὴν ἀγορά;
- Νά! ἀγόρασα λίγο βῶδι.
- Τί περίεργο βῶδι καὶ σὺ, βῶδι κ' ἐγώ.

Μελαζύ μας

Ἡ ΥΠΟΔΟΧΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ ΜΑΣ

Ἡ θερμὴ ὑποδοχὴ ποὺ ἔγινε στὸν «Ἐφηβό» μας στάθηκε ἡ καλύτερη δικαίωση τῆς προσπάθειάς μας. Οἱ ἐκδηλώσεις τόσο τῶν μικρῶν ὅσο καὶ τῶν μεγάλων μας φίλων ἦταν ἐγκάρδιες κι' αὐθόρμητες. Ὅλα τὰ παιδιά τοῦ σχολείου δέχτηκαν με θερμὴ συμπάθεια τὸ πρῶτο μας φύλλο. Ἰδιαίτερα οἱ μικροὶ μαθητὲς τῆς Δ' Δημοτικοῦ ἔδειξαν μιὰ προθυμία γιὰ τὴν ὑποστήριξη τοῦ περιοδικοῦ μας, ἀληθινὰ συγκινητικὴ. Ἡ φανερὴ ὅμως συμπάθεια ποὺ ὑποδέχτηκε τὴν ἐκδοσὴ μας δὲν περιορίστηκε στὰ ὄρια τοῦ σχολείου μας.

Ἔτσι στὸ «Ἐλεύθερον Βῆμα» τῆς 21 - 5 - 43 ὁ κ. Π. Παλαιολόγος, στὴ στήλη του, τονίζει τὴ σοβαρότητα τῆς προσπάθειάς μας, τὴν ἐπιμελημένη μορφή τοῦ περιοδικοῦ μας καὶ εὐχεται γιὰ τὴν ἐπιτυχία τοῦ σκοποῦ μας.

Ὁ ἴδιος μᾶς ἔστειλε κι' ἓνα θερμὸ γράμμα ποὺ δημοσιεύουμε:

4|VI|43

Ἀγαπητοὶ μου φίλοι,

Σὰς εὐχαριστῶ πὸν με θυμηθῆκατε καὶ στείλατε καὶ σ' ἐμένα τὸν «Ἐφηβό» σας. Τὸν διάβασα με τὸ ἐνδιαφέρον καὶ τὴ στοργὴ ποὺ ὀφείλονται στὶς ὥραϊες προσπάθειες τῆς πρώτης νεότητος. Διάβασα ἀκόμα τὰ δύο ἄρθρα τοῦ διευθυντῆ σας κ. Μπερζάν καὶ τοῦ συνδιευθυντῆ σας κ. Μωραΐτη καὶ σὰς μακαρίζω γιατί σὲ τόσο καλὰ χεῖρια ἔχετε ἐμπιστευθῆ τὴ μόρφωση καὶ τὴν ἀγωγή σας.

Σὰς μακαρίζω καὶ μαζί μ' αὐτὸ σὰς καμαρώνω, γιατί πιστεύω, τὸ πιστεύω ἀπόλυτα, παιδιά, ὅτι ἡ δικὴ σας γενεὰ εἶναι καλύτερη ἀπ' αὐτὴν ποὺ ἀνήκω. Ἔσεῖς εἶστε ἡ πιὸ θετικὴ παρηγοριά καὶ ὑπόσχεση γιὰ τὸ μέλλον τοῦ βασανισμένου μας τόπου. Καλύτερος νὰ γίνῃ στὰ χρόνια σας καὶ νὰ γνωρίσετε μέρες λιγώτερο πικρὰς ἀπ' αὐτὲς ποὺ ἔχουμ' ἐμεῖς γνωρίσει.

Σὰς τὸ εὐχομαι ἀπ' τὴν ψυχὴ μου καὶ σὰς σφίγγω τὰ χεῖρια.

Μὲ ὄλη μου τὴν ἀγάπη
Π. ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΣ

— Ἀκόμα ὁ κ. Κ. Μαγκλιβέρας - πατέρας ἐνὸς συμμαθητῆ μας - μαζί μ' ἓνα γράμμα γεμάτο στοργὴ καὶ ἀγάπη μᾶς ἔστειλε καὶ ὀχτῶ τριμηνιαῖες συνδρομές, ἀποτέλεσμα τῆς σύστασης τοῦ περιοδικοῦ μας σὲ κύκλο φίλων του.

Εὐχαριστοῦμε ὄλους θερμὰ γιὰ τὴν ἀγάπη με τὴν ὁποία δέχτηκαν τὸν «Ἐφηβό» μας καὶ τὴ στοργὴ ποὺ διάκρινε κάθε τους ἐκδήλωση. Ἀπὸ κεῖ θ' ἀντλήσουμε κι' ἐμεῖς ἐλπίδες, θάρρος καὶ δύναμη ποὺ θὰ μᾶς βοηθήσουν στὴ βελτίωση τῆς προσπάθειάς μας καὶ τὴν ἀντάξια ἐπιδίωξη τοῦ σκοποῦ μας.

ΣΤΟ «ΑΣΚΛΗΠΕΙΟΝ»

Μὲ τὴν πρωτοβουλία τῆς Στ' ν. γυμνασίου ἔγινε τὴν Κυριακὴ 9 Μαΐου ἡ ἐκδρομὴ στὴ Βούλα, ποὺ συνδυάστηκε καὶ μ' ἐπίσκεψη στὸ «Ἀσκληπιεῖον». Μὲ τὴν πολυτιμὴ βοήθεια τοῦ καθηγητῆ μας. κ. Γιαλούρη εἴχαμε ἐτοιμάσει διάφορα μικρὰ σκέτς

για να διασκεδάσουμε τα ἄρρωστα παιδιά. Εἴχαμε συγκεντρώσει ἀκόμη περί τὰ 100 βιβλία πού ἐγιναν δεκτά μὲ ἀνέκφραστη χαρὰ καὶ εὐγνωμοσύνη.

Ὅταν πρωτοπήγαμε εἴχαμε σκοπὸ νὰ ἐπισκεφθοῦμε μόνον μερικά περίπτερα, ἀλλὰ ἦταν τόσο συγκινητικὴ ἡ λαχτάρα καὶ τῶν ἄλλων παιδιῶν, νὰ πᾶμε καὶ σ' αὐτά, ὥστε πρόθυμα μείναμε 3 ὥρες περίπου γιὰ νὰ μπορέσουμε ἔτσι νὰ πᾶμε σὲ ὅλα. Ὅταν πιά καλὰ τῆ 1 τὸ μεσημέρι φεύγοντας ξαναπεράσαμε μπροστὰ τους ἀνασηκώθηκαν στὰ κρεββατάκια τους ὅσο μποροῦσαν περισσότερο καὶ κουνώντας τὰ χέρια τους μᾶς φώναζαν: «Νὰ ξανάρθετε, νὰ ξανάρθετε».

Ἡ ἐπίσκεψη αὐτὴ μᾶς ἔκαμε νὰ νοιώσουμε πὼς δὲν πρέπει νὰ ξεχνοῦμε μέσα στὴν εὐχάριστη ζωὴ μᾶς οὔτε μιὰ στιγμή, πὼς ὑπάρχουν ἄλλοι πού ὑποφέρουν καὶ πὼς καθήκον μᾶς εἶναι νὰ προσπαθοῦμε νὰ τοὺς ἀνακουφίζουμε. Αἰστανθήκαμε ἀκόμα τῆ συγκίνηση πού δίνει τὸ δόσιμο τῆς χαρᾶς, κι' ὅταν μάλιστα δίνεται σὲ παιδάκια πού τόσο τὴν ἔχουν ἀνάγκη.

ΟΙ ΠΡΩΤΙΝΕΣ ΟΜΙΛΙΕΣ

Οἱ πρωίνες μᾶς ὀμιλίες συνεχισθήκανε μὲ γοργώτερο ρυθμὸ καὶ μέσα στὸν λίγο καιρὸ πού διάβηκε ὡς τις ἐξετάσεις μᾶς ἀναπτύχθηκαν τρία θέματα. Ὁ συμμαθητὴς Δασκαλάκης (ε' π. γυμν.) μᾶς μίλησε γιὰ τὸν «ρόλο πού παίζει στὴ ζωὴ ἡ ἐργασία», ἡ συμμαθήτρια Ποτόδ (στ' π. γυμν.) γιὰ τὴν «αὐτοκυριαρχία», καὶ ἡ συμμαθήτρια Σακελλαροπούλου (στ' παλ. γυμν.), μὲ θέμα «γιατὶ μελετοῦμε τοὺς

ἀρχαίους συγγραφεῖς». Οἱ ὀμιλίες αὐτὲς στάθηκαν πολὺ χρήσιμες καὶ γιὰ ὅλα τὰ παιδιά πού ἄκουσαν πράγματα τόσο χρήσιμα καὶ γιὰ τοὺς ἴδιους τοὺς ὀμιλητὰς πού τοὺς δόθηκε ἡ εὐκαιρία νὰ μελετήσουν καὶ νὰ διαπραγματευθοῦν ἓνα θέμα ἐνδιαφέρον καὶ νὰ τὸ ἀναπτύξουν μπροστὰ σὲ ἀκροατήριο. Τὴν ἐρχόμενη χρονιά ἐλπίζουμε οἱ ὀμιλίες αὐτὲς νὰ γίνουν καλύτερες καὶ νὰ λάβουν μέρος περισσότερα παιδιά.

Η ΓΙΟΡΤΗ ΤΩΝ ΤΕΛΕΙΟΦΟΙΤΩΝ

Ἡ Παρασκευὴ καὶ τὸ Σάββατο 4 καὶ 5 Ἰουνίου στάθηκαν δυὸ μέρες γεμάτες χαρὰ καὶ λύπη γιὰ τὴν τελευταία τάξη τοῦ σχολείου μᾶς, πού ἀφήνει γιὰ πάντα τὰ μαθητικὰ θρανία. Γιὰ μιὰ βδομάδα τὰ παιδιά μᾶς ζι μὲ τοὺς καθηγητὲς τῶν βρίσκονταν σ' ἓναν ἀσυνήθιστον ὄργασμῳ. Εἶν' ἀλήθεια πὼς κουράστηκαν, μὰ οἱ προσπάθειές τους δὲν πῆγαν χαμένες, γιὰτὶ παρουσίασαν ἓνα πολὺ ἐπιτυχημένο πρόγραμμα. Φέτος γιὰ πρώτη φορὰ ἡ γιορτὴ μοιράστηκε σὲ δυὸ μέρες. Τὴν Παρασκευὴ στὶς 5 τὸ ἀπόγευμα μὲς στὴν μεγάλη σάλα τοῦ σχολείου ἔγινε συζήτηση «γιὰ τ' ἀνθρωπιστικὰ γράμματα» στὴν Ἑλλάδα μὲ εἰσηγητὴ τὸν συμμαθητὴ Κ. Κωνσταντινίδη καὶ καθοδηγητὴ τῆς συζήτησης τὸν καθηγητὴ τῶν Ἑλληνικῶν τῆς τάξης κ. Β. Λαούρδα, καὶ «γιὰ τὰ μαθηματικὰ στὴ ζωὴ» μὲ εἰσηγητὴ τὸν συμμαθητὴ Ἄλεξ Φεράλδη καὶ καθοδηγητὴ τῆς συζήτησης τὸν Διευθυντὴ μᾶς καὶ καθηγητὴ τῶν Μαθηματικῶν τῆς τάξης κ. Μπερζάν. Ἡ συζήτηση εἶχε μεγάλην ἐπιτυχία, γιὰτὶ ὅλα σχεδὸν τὰ παιδιά

δείξανε μεγάλο ἐνδιαφέρον.

Ἡ δευτέρη μέρα, τὸ Σάββατο, ἂν καὶ πειὸ ἀπλὴ ἦταν βαθεῖα συγκινητικὴ γιὰ ὅλους, γιὰτὶ ἔγινε ἡ κυρίως ἀποχαιρετιστήρια γιορτὴ. Στὴν ἀρχὴ μίλησε ὁ συμμαθητὴς Γ. Ἀσλάνογλου προλογίζοντας γιὰ τὴν ἐπισημότητα τῆς μέρας. Ἐπειτα ἀκολούθησε ὀμιλία τοῦ Κ. Μπιθυμήτη μὲ θέμα «ἑπτὰ χρόνια στὸ Πρότυπο Λύκειο». Ὑστερα μίλησαν ἡ Λοῦλα Γιαννέτσου μὲ θέμα «Σκέψεις γιὰ τὴν μετασχολικὴ μου ζωὴ», ἡ Νανὰ Ποτοῦ μὲ θέμα «πὼς αἰσθάνομαι τώρα τὸ σχολεῖο...», ἡ Στέλλα Ταρλαζῆ μὲ θέμα «ἀφίνοντας τὸ σχολεῖο», ἡ Καίτη Καρατζᾶ «ἡ Τάξη μᾶς», καὶ τελευταῖα ὁ Ἄλεξ Φεράλδης ἔκλεισε τὴ γιορτὴ μὲ ἓναν πολὺ συγκινητικὸν ἐπίλογο. Ὑστερα μίλησαν ὁ ἐλλη. ἰ. στής τῆς τάξης κ. Λαούρδας καὶ τελευταῖα μίλησεν ὁ Διευθυντὴς μᾶς κ. Μπερζάν ἀποχαιρετῶντας τοὺς τελειοφοίτους. Ἡ ὠραία αὐτὴ γιορτὴ τελείωσε μέσα σὲ μιὰν ἀτμόσφαιρα ἀληθινῆς καὶ βαθεῖας συγκίνησης. Ἡ «ΣΠΛΑ» πού ἔκλεινε στοὺς κόλπους τῆς πολλοὺς ἀπὸ τοὺς τελειοφοίτους, τοὺς εὐχεται μ' ὅλη τῆς τὴν ψυχὴ καλὴ ἐπιτυχία στὸ νέο στάδιο τῆς ζωῆς πού ἀνοίγεται μπροστὰ τους.

ΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΜΑΣ ΣΧΟΛΕΙΟ

Αὐτὲς τὶς μέρες πού πλησιάζανε οἱ διακοπὲς βλέπαμε τὰ παιδάκια τοῦ Δημοτικοῦ νὰ πέρνουν μιὰν ἀσυνήθιστη ζωηρότητα. Οἱ γιορτὲς πού ἐτοίμαζαν τὰ ἔβαλαν σὲ πυρετώδεις προετοιμασίες. Καὶ ὁμολογοῦμε πὼς μᾶς ἔδωσαν μιὰν ξεχωριστὴν εὐχαρίστηση μὲ τις ἐμφανίσεις τους.

Τὸ *Νηπιαγωγεῖο* μᾶς ἔδωσε τὰ λογάκια του μὲ μονολόγους, ποιή-

ματα καὶ τραγουδάκια, πού τὰ χρωμάτισε μὲ τις γκριμάτσες του καὶ μὲ τὴ μίμηση.

Ἡ *πρώτη καὶ ἡ δευτέρη τάξη* τοῦ Δημοτικοῦ εἶχε στὸ πρόγραμμά της τραγούδια, διαλόγους καὶ τὴ «Σουσουράδα»—ζωντανὴ ἀπόδοση ἀπὸ τὸ βιβλίο τῆς πρώτης τάξης. Τὸ τελευταῖο τους τραγούδι ἦταν στίχοι πειραχτικοί, εἰπωμένοι μὲ λεπτότητα γιὰ τοὺς μεγάλους, πού τόσες φορὲς σκέφθηκαν νὰ τοὺς πειράξουν καὶ δὲν τὸ ἔκαναν.

Ἡ *τρίτη τάξη* εἶχε στὸ πρόγραμμά της τὴν κολοκυθιά, παιγνίδι ἀριθμητικό, μιὰ μικρὴ ὀμιλία γιὰ τὸν Αἴσωπο καὶ πειραχτικούς στίχους. Ἡ γιορτοῦλα τῆς πλαισιώθηκε ἀπὸ μαντινάδες κι' ἄλλα τραγούδια.

Τὰ παιδιά τῆς *τετάρτης τάξης*, σὰν πιὸ μεγάλα, ἀσχολήθηκαν περισσότερο μὲ τὴν ἐπίδειξησυγκεντρωτικῆς διδασκαλίας καὶ κατάφεραν νὰ μᾶς δείξουν τὴν ἐθνικὴ τους ἀγωγή καὶ τις ἐγκυκλοπαιδικὲς τους γνώσεις μέσα στὴν καλλιτεχνικὴ τους ἐμφάνιση, πού ἦταν ἀρκετὰ σοβαρὴ γιὰ τὴν ἡλικία τους.

Τὰ θερμότερά μᾶς συγχαρητήρια στὰ καλὰ αὐτὰ παιδιά τοῦ σχολείου μᾶς καὶ τοὺς εὐχόμεστε καὶ σ' ἀνώτερα. Ἰδιαίτερα συγχαρητήρια ἀξίζουν καὶ οἱ δασκάλες τους, πού μὲ τόση στοργὴ καὶ ἀγάπη στάθηκαν πλάι τους ὅλη τὴ χρονιά.

ΟΙ ΕΜΦΑΝΙΣΕΙΣ ΤΩΝ ΤΑΞΕΩΝ

Ἀπὸ τις 24 Ἰουνίου ἕως τις 2 Ἰουλίου ὅλες οἱ τάξεις τοῦ γυμνασίου ἔκαναν τις ἐμφανίσεις τους μπροστὰ στοὺς γονεῖς τῶν μαθητῶν καὶ σὲ μερικοὺς φίλους τοῦ Λυκείου μᾶς. Οἱ ἐμφανίσεις οὐτὲς εἶχαν σκοπὸ νὰ

παρουσιάσουν τὸν τρόπο τῆς ἐργασίας πού συντελεῖται στὸ σχολεῖό μας, τρόπο πού βασίζεται στὴν ἐνέργο συμμετοχὴ τοῦ μαθητῆ στὴν ἐργασία τῆς τάξης.

—Στις 24 Ἰουνίου ἐμφανίστηκε ἡ Α΄ Γυμνασίου με ἐργασίες ἀπὸ τὴν Ἱστορία καὶ τὴ Φυσικὴ τῆς, καὶ παρεσκεύασε μάλιστα μπροστὰ στὸ ἀκροατήριό τῆς τὸ Ὁξυγόνο καὶ τὸ Ὑδρογόνο με θαυμαστὴν ἐπιτυχία γιὰ τὰ παιδικὰ τους χεράκια.

—Στις 25 Ἰουνίου ἐμφανίστηκε ἡ Β΄ Γυμνασίου με ἐργασίες τῶν παιδιῶν βασισμένες ἐπίσης στὸ μάθημα τῆς Ἱστορίας (γιὰ τὸν Περικλῆ, γιὰ τὸν Πελοποννησιακὸ πόλεμο κ.λ.π.), τῆς Φυσικῆς (διὰ τὸ ἄνθος, γιὰ τὶς παράξενες ιδιότητες μερικῶν φυτῶν), καὶ τέλος ἔγινε με πολλὴν ἐπιτυχία συζήτηση μεταξὺ τῶν παιδιῶν, γιὰ τὴν Ἰωνικὴν ἐπανάσταση καὶ γιὰ τὴν ἐπανάσταση γενικὰ.

—Κατόπιν ἡ Γ΄ γυμνασίου παρουσίασε μὴν ἐργασία πάνω στὸν Μεγάλον Ἀλέξανδρο. Ἐξετάσθηκε ἡ μορφή του ἀπὸ κάθε τῆς πλευρᾶ (σὰν στρατηγός, σὰν πολιτικός κ.λ.) καὶ συζητήθηκαν τὰ ζητήματα με θαυμαστὴ διεισδυτικότητα. Χαιρότανε κανεὶς με ὅλη του τὴν ψυχὴ, τὴ δροσιὰ καὶ τὴν καθαρότητα τῆς σκέψης, καθὼς ἀκόμα καὶ τὸ θάρρος, τῶν μικρῶν συζητητῶν.

—Ἡ Δ΄ Γυμνασίου συνεζήτησε τὸ θέμα τῆς Ξενιτειᾶς ἐξ ἀφορμῆς ἐνὸς ποιήματος πού ἀνάλυσε ἡ τάξη. Ἐξετάσθηκε ἂν ὠφέλησε ἢ ἔβλαψε τὸν ἑλληνισμό ὁ ξενιτεμὸς τῶν Ἑλλήνων, καὶ τελευταῖα παρουσιάστηκε τὸ θέμα τῆς ξενιτειᾶς στὴν Ἑλληνικὴ λογοτεχνεῖα. Καὶ τῆς τάξης αὐτῆς ἡ συζήτηση ἦταν

ἐξαντλητικὴ σὲ σημεῖο πού προκάλεσε τὶς θερμὲς ἐκδηλώσεις τῶν παρισταμένων γονέων.

—Ἡ Ε΄ ν. γυμνασίου συζήτησε με πολλὴν ζωντάνεια τὸν «πολιτισμὸ». Πότε ἀναπτύσσεται ὁ πολιτισμὸς (πόλεμος - εἰρήνη), τί ὕλικὸς καὶ τί πνευματικὸς πολιτισμὸς, ποῖος ὁ σημαντικώτατος, ποῖα ἡ ἀλληλεπίδρασή του κ.λ.π., συζητήθησαν ὅλα αὐτὰ τὰ θέματα με ἐπιτυχία σημαντικῆ.

—Ἡ Στ΄ ν. γυμνασίου ἔκαμε μὴν μελετημένη καὶ συγκροτημένη ἐμφάνιση με μὴν συζήτηση πάνω στὴν ἐξέλιξη τῶν μεσαιωνικῶν κρατῶν στὰ σύγχρονα εὐρωπαϊκὰ. Προκάλεσαν τὸν θαυμασμὸ ἢ πλήρη ἐνημερότητα τοῦ θέματος—ἐνὸς θέματος τόσο δύσκολου καὶ ἐκτεταμένου.

—Τέλος ἡ Ε΄ π. γυμνασίου ἔκαμε τὴν ἐμφάνισή τῆς με θέμα παρμένο ἀπὸ τὰ Ἀρχαῖα Ἑλληνικά. «Ἡ γνωριμία μας με τὸ Σωκράτη» ἦταν τὸ πρόγραμμα, βαυσιμένο στὴν «Ἀπολογία» καὶ στὸν «Κρίτωνα». Στὸν Κρίτωνα σταμάτησαν ιδιαίτερα, συζήτησαν τὰ διάφορα προβλήματα πού παρουσιάζονται με ἐμφανὴ δείγματα τῆς προσεκτικῆς μελέτης καὶ ἐργασίας τῶν.

Εἶχε δηλωθῆ ὅτι στὴν τάξη πού θὰ ἔκαμνε τὴν καλλίτερη ἐμφάνιση θὰ δινόταν βραβεῖο με μὴν διήμερη ἐκδρομῆ. Τὴν τελευταία μέρα γίνηκε ἡ σχετικὴ συνεδρίαση καὶ κριθήκαν ἄξιες τοῦ βραβείου δύο τάξεις, ἡ Γ΄ καὶ Στ΄ γυμνασίου τῶν ὁποίων οἱ ἀντιπρόσωποι ἔλαβαν τὰ σχετικὰ μετὰλλια μέσα στὰ θερμὰ χειροκροτήματα τῶν παρισταμένων.

ΟΙ ΑΡΙΣΤΕΙΣ ΜΑΣ

Στὸ τέλος τῆς ἐμφάνισης κάθε τάξης ἀνακοινώθηκαν τ' ἀποτελέσματα καὶ γινόταν ἡ ἀπονομὴ τῶν βραβείων καὶ τῶν ἐπαινῶν. Βραβεῖα ἦταν ὁμορφοδεμένα βιβλία, πού ἐπήρασαν οἱ πρῶτοι κάθε τάξης· οἱ δὲ ἄλλοι πού ἤρθαν ἀμέσως ὕστερα κατὰ σειρὰν ἐπιτυχίας ἔλαβαν ἐπαινῶν με ἀπονομὴ σχετικῶν διπλωμάτων.

Α΄ Γυμνασίου: 1) Λάμπας Κων)νος (Ἄριστα 20), 2) Πάντος Θεόδωρος καὶ Σῖσκος Ἀρμάνδος (λ. καλῶς 18 ¹/₉), 3) Πετροβίκης Γεράσιμος καὶ Περπινιάς Ἀντώνιος (λ. καλῶς 17 ¹/₉), 4) Σταυρίδου Ροζέττα (λ. καλῶς 17 ³/₉ καὶ 5) Ἀντωνοπούλου Μυρτῶ (λ. καλῶς 17 ¹/₉).

Β΄ Γυμνασίου: 1) Παπαγεωργίου Φοῖβος (Ἄριστα 19 ⁶/₉), 2) Ράλλης Μιλτιάδης (λ. καλῶς 19 ²/₉), 3) Παπουτσάνης Παναγιώτης (λ. καλῶς 19), 4) Στασινόπουλος Νικόλαος (λ. καλῶς 18 ⁷/₉) καὶ 5) Ἀττᾶς Ἰάκωβος (λ. καλῶς 18 ⁵/₉).

Γ. Γυμνασίου: Χατζίσκου Ἰωάννα καὶ Δρακάκη Χριστίνα (λ. καλῶς 18 ⁷/₉), 2) Κωνσταντακάτος Σωτήριος καὶ Δαγιάντης Γεώργιος (λ. καλῶς 18 ³/₉). 3) Τσακωνάκου Μαρία (λ. καλῶς 18 ²/₉) καὶ 4) Κυριακόπουλος Λουκάς, Κρητικὸς Ἄκης καὶ Κόλιας Νικόλαος (λ. καλῶς 17 ⁶/₉).

Δ΄ Γυμνασίου: 1) Σφυρῆ Ἀδριάννα καὶ Τσαγκρίδη Ἄλκα (Ἄριστα 18 ⁵/₉). 2) Ἀγάπιος Ἀγγελος (λ. καλῶς 18 ¹/₉), 3) Τσακωνάκος Δημήτριος (λ. καλῶς 18) καὶ 4) Σπάθης Γεώργιος (λ. καλῶς 17 ³/₉).

Ε΄ ν. γυμνασίου: 1) Κυριακόπουλος Ἰωάννης (λ. καλῶς 17 ⁶/₉), 2) Δράκος Κων)νος (λ. καλῶς 17 ¹/₉), 3) Καψάλης Γεώργιος (λ. κα-

λῶς 17), 4) Μανωλκίδης Κων)νος (λ. καλῶς 16 ⁶/₉) καὶ Στρώνης Θεμιστοκλῆς (λ. καλῶς 16 ⁵/₉).

Στ΄ ν. γυμνασίου: 1) Ἐρμογένης Ἀνδρέας (Ἄριστα 18 ⁵/₉), 2) Μανουηλίδου Μαίρη (λ. καλῶς 18 ¹/₉), 3) Κασσοῦτο Σάμης (λ. καλῶς 18), 4) Διαμαντίδου Ἀννὰ καὶ Καραμάνου Ἐλένη (λ. καλῶς 16 ⁸/₉), καὶ 5) Γαβριήλ Ἰουλιέττα (λ. καλῶς 16 ⁶/₉).

Ε΄ π. γυμνασίου: 1) Σταθοπούλου Πίτσα (λ. καλῶς 18 ⁴/₉), 2) Δασκαλάκης Ἐρρίκος καὶ Σκαλιόρας Κων)νος (λ. καλῶς 18 ¹/₉), καὶ 3) Κουντούρης Νικόλαος καὶ Ἐλευθεριάδης Πέτρος (λ. καλῶς 16 ⁴/₉).

«Ἡ ΣΥΝΤΡΟΦΙΑ Τῶν Μικρῶν»

Ὅταν πιά ἀποφασίσαμε νὰ ιδρύσουμε τὴν «Συντροφία τῶν μικρῶν» μαζέψαμε μερικὰ ἀπὸ τὰ καλύτερα παιδιὰ κάθε τάξης καὶ σχηματίσαμε ἔτσι τὸν πυρῆνα τῆς ὀργάνωσής μας.

Τότε καλέσαμε, στίς 26 Μαΐου, γιὰ ἑκτακτὴ γενικὴ συνέλευση ὅπου ἐκλέξαμε δυὸ ἀντιπροσώπους ἀπὸ κάθε τάξη κι' ἔτσι ἔγινε τὸ 10|μελὲς διοικητικὸ συμβούλιο.

Τὰ μέλη του ἔκαμαν ἀναμεταξύ τους μυστικὴ ψηφοφορία πού ἀνέδειξε τοὺς ἐξῆς: Πρόεδρος Γ. Δαγιάντης, Ἀντιπρόεδρος Α. Κρητικὸς, Γ. Γραμματέας Λ. Κυριακόπουλος, Ταμίας Μ. Ράλλης καὶ σύμβουλοι Δ. Τσακωνάκος, Α. Σφυρῆ, Θ. Πάντος, Φ. Παπαγεωργίου καὶ Σ. Κωνσταντακάτος.

Ἡ ΚΙΝΗΣΗ ΤΗΣ Γ' Α' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

Τὸ Σάββατο 15 Ἀπριλίου ἔγινε στὴν αὐλὴ τοῦ σχολείου μας συγκέντρω-

ση από εΐκοσι περίπου μαθητές και μαθήτριες τῆς τάξης μας. Σκοπὸ τῆς συγκέντρωσης αὐτῆς ἦταν νὰ παίξουμε καὶ νὰ γελάσουμε ὅσο μπορούσαμε πιὸ πολύ. Μέσα, γιὰ τὴν ἐπιτυχία τοῦ σκοποῦ μας, ἦταν μιὰ μπάλα καὶ ἓνα βιβλίο μὲ παιγνίδια.

Παίξαμε διάφορα παιγνίδια στὰ ὁποῖα διακρίθησαν οἱ ἐξῆς :

Ὁ Α. Σπανομιχάλης γιὰ τὴν ὠραία φωνή του, πὺ μποροῦσε νὰ τὴν παρομοιάσουμε μὲ δέκα μεγάφωνα τὸ λιγώτερο. Ἐπίσης ὁ ἴδιος διακρίθηκε γιὰ τὴν γενναιότητά του. Γιὰ νὰ καταλάβετε σὲ πιὸ βαθμὸ ἀνδρείας ἔφθασε ἀρκεῖ νὰ σᾶς πῶ, ὅτι, ὅταν κάποιος τὸν κυνήγησε πολύ, ἔτρεξε καὶ κλειδώθηκε σ' ἓνα μέρος πὺ πηγαίνουνε μόνο οἱ πολὺ γενναῖοι.

Ἐπειτα διακρίθηκε ἡ συμμαθήτρια Ἰω. Χατζίκου γιὰ τὴν ἐξαιρετικὴ τῆς γρηγοράδα. Τρέχει σὰν τὸ λαγὸ ὅταν βέβαια εἶναι κουτσός. Ἀπὸ αὐτὰ καταλαβαίνετε ὅτι εὐρέθηκε ὁ δεύτερος... Λούης.

Ὁ συμμαθητῆς μας Δ. Κρητικὸς ἔμπειρος στὴν τέχνη τοῦ κ. Τανάγρα ὑπνώτισε ἓνα - δυό, οἱ ὁποῖοι μὲ λίγη φαντασία ἔγιναν ἐξαιρετικὰ μέντιουμ.

Ἄλλὰ ἡ ὠρα πέρασε μὲ τὰ πολὺλα παιγνίδια καὶ ἀναγκαστήκαμε νὰ

φύγουμε ἀφοῦ εὐχαριστήσαμε τὴν καθηγήτριά μας διὰ Παπαδημητρίου ἡ ὁποία μὲ τόση ἀγάπη μᾶς παρακολουθεῖ.

Λ. ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

(Γ' α. ν. τ.)

ΜΙΑ ΩΡΑΙΑ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ

Στὶς 29 Μαΐου ἡ Δ' νέου τύπου ὠργάνωσε μιὰ ὠραία σχολικὴ γιορτὴ στὴν ὁποία κάλεσε τὴν τάξη μας.

Ἡ πετυχημένη αὐτὴ συγκέντρωση ἔγινε στὴν αἴθουσα τῶν τελετῶν ὅπου οἱ μαθήτριες ἔγιναν γιὰ λίγες ὥρες ἔθελοντες σερβιτόρες μας καὶ οἱ μαθητῆς διασκεδαστῆς μας. Ἐλαβαν ἀκόμη μέρος στὴν ὠραία αὐτὴ γιορτὴ καὶ μερικοὶ ἀπὸ τοὺς καθηγητῆς μας. Ὅλα ἦταν εὐχάριστα ἐκεῖνο τὸ ἀπόγευμα.

Παίξαμε, γελάσαμε, διασκεδάσαμε καὶ τὸ σπουδιότερο γευτήκαμε ὠραία καὶ ἄφθονα γιὰ τὴν ἐποχὴ γλυκὰ πὺ οἱ συμμαθητῆς μας εἶχαν τὴν λεπτότητα νὰ ἔχουν γιὰ μᾶς.

Ἡ τάξη μας εὐχαριστεῖ μὲ τὴν καρδιά τῆς τὴν Δ' ν. τ. καὶ ἰδιαίτερα τὸν κύριο Γιαλούρη γιὰ τὸ μεγάλο ἐνδιαφέρον του καὶ γιὰ τὴν ὠργάνωση τῆς ὠραίας αὐτῆς διασκέδασης.

Ι. Π. ΜΟΣΧΟΒΙΤΗΣ

(Γ' α' ν. τ.)

